

УМРНИНГ

Бахт манзараси

Манзара жанри устаси, Ўзбекистон халқ рассоми, камсуқум инсон Анвар Мирсоатов ва унинг ижоди ҳақида кўп ёзилган. Мутахассислар, санъатшунослар ўз баҳолярини бериб бўлганлар. Асарлари дунёнинг кўплаб галерейлари, музейлари, давлат арбоблари-ю, оддий санъат шайдоларининг коллекцияларидан жой олган.

Анвар ака Тошкентнинг Оқилон маҳалласида зиёли оилада таваллуд топди. Хали ўқувчилик давридаёқ 1956 йил Москвада ўтказилган ёшларнинг Бутунжаҳон фестивали доирасидаги конкурсда ўз ижоди билан иштирок этиб, мукофотга сазовор бўлди.

Кейин Педагогика институтидagi талабалик йилларида тақдир уни Мукаррам опа билан рўпара қилиб, турмуш курдилар. Мукаррам опа эндигина педагогика билим юртини тамомлаган, боғчада ишларди. Опа-нинг хикоя қилишича, ўз қўллари билан бунёд қилинган бир дахлиз ва хонада уларнинг беш ўғил-қизлари катта бўлишган. "Аввалига мен ишга кетардим. Анвар ака болаларга қараб турардилар, сўнгра мен келсам, у киши ишга, сўнг ўқишга борардилар", - дейди опа. Фарзандлар ухлагач, дахлиз ижодхонага айланар ва Анвар ака ярим тунгача асарлар яратар эди. Шу зайдла болаларни катта қилишди, ўқитишди, таълим-тарбия беришди. Меҳнату заҳматлар ўз самарасини берди. Фарзандлар бугунги кунда воёга етиб, жамиятда ўз ўрин-мавқеаларига эга бўлдилар. Самарали ижоди туфайли Анвар ака Мирсоатов ватанимизнинг юксак унвонларига сазовор бўлдилар. Набиралар ҳам илм даргоҳларида таълим олмоқдалар.

Кўкчанинг сўлим гўшасида жойлашган файзли хонадонларида "Мирзо Анвар" манзаралар галерейси ташкил қилинган. Мазкур даргоҳ барча учун доим очик. Камина ҳам тез-тез ушбу хонадонга ташриф буюриб рассомнинг янги ишларидан баҳраманд бўламан. Чой устида суҳбат қурилади. Мукаррам аяга қараб: "Кенноий, бу асли халқ рассоми деган унвонни Анвар акадан ҳам кўрасизга бериш керак экан", - дейман ҳазиллашиб.

Нимасини айтасиз, - дейди Анвар ака. - Тоғу далаларга манзара ишлагани чиқсам ҳам опангиз ёнимда, мой-бўёқ палитрани тайёрлаб турардилар. Кўплаб хорижий давлатларга ҳам бирга бордик. Нимага эришган бўлсам, авваламбор яратганнинг марҳамати, қолверса шу кишининг меҳри, мадади билан рўйга чиқди. Мени жуда авайлаб-асрайдилар. Яқинда Франциядан таклифнома олдик. Бир сабаб туфайли опангиз боролмайдиган бўлиб, "ўзингиз бора қолинг", - дедилар. Йўқ, деб унамадим. Чунки, ҳар доим кўргазмаларимда, яхши-ёмон кунларда бирга бўлганмиз. "Сизсиз ҳеч қаёққа бормаيمان", - дедим.

Суҳбатимиз қизир экан, яна бир воқеани гапириб бердилар: - Бир киши яқинда: "Бунча кўп чизаверасиз. Бўлди-да энди, аввал буларни сотинг", - деса бўладими. Очиғи галати бўлиб кетдим. Ижод бу аввало илоҳий тухфа-кўнгил иши. Наҳотки ҳамма нарсани пул билан ўлчаётганлар. Инсон шундай яшасинки, авлодлари ундан миннатдор ва у яратган маънавий неъматидан баҳраманд бўлсинлар...

Анвар ака ва Мукаррам опа билан суҳбатимиз узоқ давом этди. Гарчи уларнинг фарзандлари тенги бўлсам-да, худди ўзимнинг тенгдошларим билан суҳбатлашаётгандек эдим. Кўнгли оқ бу инсонлар билан мулоқот мароқли эди. Бироқ вақт алламахал бўлган ва мен тез кунларда ушбу нурафшон хонадонга яна келишни ваъда қилиб, хайрлашдим.

ШАВКАТ

Кириб келаётган йилни «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» деб эълон қилар эканмиз, биз, биринчи галда ҳомийлик ҳаракати, ҳомийларнинг мавқеи ва мақомини кучайтириш, бу масаланинг қонуний базасини яратишни, бундай беғараз ва олийжаноб интилишлар жамиятимизда муносиб ўрин олиши учун кенг жамоатчилик фикрини шакллантиришни кўзда тутамиз.

Ислон КАРИМОВ.

ЭЛ ДАРДУ ТАШВИШИГА ҲАМДАМЛИК

Конституциямиз қабул қилинган куннинг 13 йиллиги муносабати билан бўлиб ўтган тантанали йиғилишда юртбошимиз кириб келаётган янги - 2006 йилни «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» деб эълон қиларканлар, саҳоватли ва беғараз ҳомийларнинг қиладиган олийжаноб ишлари инсон дардига малҳам бўлиб, унинг ғаму ташвишларига шерик бўлиб яшайдиган шифокорлар фаолияти билан ҳар томонлама ҳамдахона ва узвий боғланиб кетганини таъкидладилар.

Саҳоватлилик, олийҳимматлик халқимизга хос фазилат. "Олтин олма, дуо ол" деган аjoyиб халқ нақлининг мағзини чаққан юртдошларимиз бошқоқ бўлиб барпо этилган мактаблар, шифо масканлари, гузарлар, кўприклар мамлакатимизнинг истаган гўшасида топилади. Ёки уларнинг молиявий кўмағида оғир дардига даво топаётганлар ҳам йўқ эмас. Келгусида бундай ҳимматли инсонларнинг сафи янада кенгайиши табиий. Чунки ҳомийларга "давлатимиз томонидан ҳуқуқий кафолат ва имтиёзлар яратиб бериш билан бирга, уларни ҳар томонлама рағбатлантириш"га алоҳида эътибор қаратилаётгани шундай ҳулоасага келишимизга асос бўлаётир.

Шифокор меҳнатининг машаққатини эса ҳар доим ҳам тасаввур этавермаймиз. Олийжаноблик ва инсонийлик фазилатларини ўзида муҳассам этган тиббиёт ходимлари олдида "нафақат давлатимиз ва жамиятимиз, балки барчамиз ҳали қарздор эканимизни унутмаслигимиз" керак.

Эл дарду ташвишларига ҳамдаму ҳамнафасликни ҳаёт тарзи, инсонийлик бурчи, деб биладиган саҳоватли инсонлар, қасамдига содиқ шифокорлар бор экан, юртимиз янада обод, гўзал бўлиб бораверади.

Юртдошларимизнинг тахририятимизга кўнгирик қилиб, кўнглиларидан кечаётган уй-фирқаларни баён этаётганлари ҳам шундан далолат бериб турибди. Масалан, "Хонқадон маҳсулотлари" АЖ раиси Қут-

либой ака Ҳўжамуродов ва шу корхона кадрлар бўлими бошлиғи Қурамбой Отажонов кўнгирик қилишиб, акционерлик жамияти ҳомийлик ёрдами сифатида тахририятимиз ҳисоб рақамига 150.000 сўм маблағ ўтказиб берганлигини айтишди. Газетамизда Тошкент ҳуқуқшунослик коллежи талабаси Сарвиноз Бобонёзова жарроҳлик йўли билан даволаниш учун ҳомийлар ёрдамига муҳтож эканлиги ҳақида мақола чоп этилган эди. "Оҳангарон цемент" заводи қасаба уюшмаси раиси Озод Ҳуснизаровнинг хабар қилишича, завод маъмурияти ана шу қизнинг даволаниши учун кетадиган харажатларнинг ҳомийлигини олишга қарор қилибди. Уларга "балли, кам бўлманг!" деймиз.

Биз ана шу фикрларни газетхонларимиз эътиборига ҳавола қилиш борабарига ён-атрофидаги бева-бечора, муҳтож, кам таъминланган оилаларни ўз маблағлари ҳисобидан "Оила ва жамият" газетасига обуна қилиб, уларнинг маънавий озғуқ олишларига кўмаклашадиган, газетамизни қўллаб-қувватлайдиган сав-

Бугуннинг гапи

ҳоваттеша ҳомийлар янада кўпайишига умид қилиб қоламиз. Шу ўринда ўзи бош бўлиб турган корхонаси, идораси, ҳўжалиги аъзоларини газетамизга обуна қилдираётган маънавият-маърифат жонкуярлари номини аташни жоиз топдик. Сурхондарё вилоят Денов тиббиёт коллежи директори Гулшода Қудратова, унинг муовини Урол Ҳамроев 200 минг сўмлик, Самарқанд автомобил йўллар коллежи директори Кўзибой Мамараимов 200 минг сўмлик, Фарғона вилояти Бувайда тумани 2-иктидорли болалар мактаб интернати директори Мапоҳат Тиллаева 150 минг сўмлик, Наманган вилоят Косонский туман маданияти уйи директори Хурमतой Қудратова юз донга "Оила ва жамият"га обуна бўлишгани ҳақида бизга хабар беришди. Ана шундай савобталаб инсонлар, корхона ва ташкилотлар ҳақида бизга ёзиб юборсангиз, уларнинг эзгу ишларидан юртдошларимизни ҳабардор этишга биз доим тайёрмиз.

Назира МАҲКАМОВА - Сирдарё вилояти, Ҳовос туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси:

- Келаётган йилимиз мазмун-моҳияти билан ўтаётган йилимизнинг давоми дейишимиз мумкин. Чунки сўхат-саломатлик борасида қилган ёки улгурмай қолган ишларимизни янги йилда ҳам давом эттиришимиз мумкин.

Юртбошимиз шифокорларимизнинг кадрини баланд кўтаришимиз зарурлигини ўқитириш билан бирга ҳомийлик тушунчасини ҳам жуда аниқ талқин қилиб берди. Маҳаллада ким бемор, ёрдамга муҳтож-у, ким саҳоват қўлини чўзиш имкониятига эгалиги ўша жойнинг маслаҳатчисиға аён. Кўни кеча туманимизнинг "Ҳовособод" маҳалласида бир аjoyиб тўй бўлиб ўтди. Тоғасининг қўлида етим қолган Ниятжонни маҳалладаги имконияти бор инсонлар уйландирди. Бу хайрли ишни маҳалла маслаҳатчиси Шириной Ҳамидова ташкиллаштирди.

Юртимизда катта эзгуликларга бел боғлаган инсонлар қанча. Шу маънода янги йилимиз ана шу фидойи инсонларга олқиш, руҳ ва рағбат бўлиши шўбҳасиз.

Нодира КАРИМОВА, "Соғлом авлод учун" жамғармаси Жиззах вилояти бўлими директори, Сенат аъзоси:

- Ўтаётган "Сўхат-саломатлик йили"да Жиззах вилоятида ҳам Давлат дастури доирасида қатор ишлар амалга оширилди. Биргина вилоят диагностика марказининг очилиши катта воқеа бўлди. Чунки илгари жиддий тахлиллар зарур бўлганда беморларимиз Самарқанд ва пойтахтимиз Тошкентга боришга мажбур бўлишарди. Ҳозир марказда қисқа фурсатда қоннинг юз хил тахлилини чиқаришдан тортиб, миёни компьютер ёрдамида томографик текширишгача бўлган мураккаб таххислар амалга оширилмоқда.

"Ҳомийлар ва шифокорлар йили"да ҳам аҳоли саломатлигини сақлаш йўлидаги мана шундай эзгу ишлар узвий давом этаверишига, янгича мазмун, моҳият касб этишига ишонамиз.

Мамлакат АДИЛОВА - Самарқанд шаҳар, "Қирча" маҳалласи маслаҳатчиси:

- Биз доимо бир-биримизга елкадош бўлиб, бошига иш тушганда ҳамдард, ҳаммаслак бўладиган халқимиз. Мен аминманки, юртимизда саҳоваттеша одам-

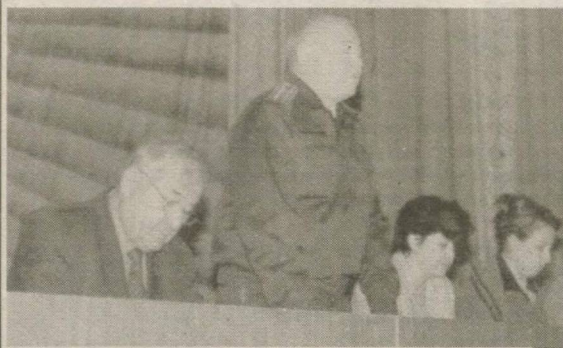
лар бисёр. Фақат уларга маълум бир йўналишлар беришимиз, ёрдамга муҳтож инсонлар билан учраштириб қўйишимиз зарур. Бу биринчи галда биз маҳалла маслаҳатчиларининг вазифаси деб ўйлайман. Агар маҳаллада инсонлар соғлом бўлса, бир-бирига елкадош бўлса демек ҳаётимиз фаровон бўлади.

«Оила ва жамият»ни эл орасида тарғиб-ташвиқ қилишдан чарчамайдиган мухлис-ларимиздан бири хоразмлик Қурамбой Отажонов.

Д. ИБРОҲИМОВ,
М. ШУКУРОВА

ЁНГИН ХАВФСИЗЛИГИ — УМР ДАХАСИЗЛИГИ

15 ноябрдан, 15 декабргача Республикаимизда ўтказилаётган **“Ёнгин хавфсизлиги”** ойлиги муносабати билан Республика ИИБ, Ёнгин хавфсизлиги бош бошқармаси, Республика Хотин-қизлар кўмитаси, телерадиокомпания ҳамда **“Маҳалла”** жамғармаси ҳамкорлигида **“Очиқ эшиклар куни”** бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирда Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитаси фаоллари, шаҳар маҳалла оқсоқолларининг хотин-қизлар билан ишлаш бўйича ёрдамчилари ва Сирғали туманидаги ўрта таълим мактаблари, педагогик

жамоаларидан хотин-қизлар иштирок этишди.

Ёнгин хавфсизлиги олий техника мактаби бошлиғи, юридик фанлари доктори полковник М. Собиров ушбу тадбирга асосан хотин-қизлар тақлиф этилишидан асосий мақсад, сўнгги пайтларда Республикаимизда содир этилаётган 75-76 фоиз ёнгинлар бевосита аёлларнинг эътиборсизлиги, ёки назоратсизлиги оқибатида содир этилаётганлигини таъкидлаб ўтди.

2005 йилнинг ўтган 10 ойи мобайнида Республикада содир этилган жами 11 минг 942 та

ёнгинларнинг 9130 таси аҳоли яшаш жойларида содир этилган, - дея қайд этди полковник М. Собиров. Аксарият ҳолларда электр, газ асбоблари, қозон-ўчоқ ёки тандирдаги олов ёнгин чиқишига сабаб бўлиши мумкин.

Иш ва яшаш жойларида ёнгин

маси бўлим бошлиғи подполковник Исроил Йўлдошев. - Ходимларимиз имкон қадар ҳар бир фуқаро билан суҳбатда бўлиб, хонадонлардаги иситиш асбоб-анжомларини соз ҳолатга келтириш, ностандарт иситиш мосламаларидан фойдаланмаслик ҳақида йўриқномалар берадилар. Аммо, айрим фуқаролар мазкур масалаларга лоқайд қарайдилар. Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида бундай сабаблар билан 595 та ёнгин содир бўлган ва фуқароларга 65 миллион сўмликдан ортиқ моддий зарар етказилган. Ошхоналарда қиздирилаётган ённинг ёниб кетиши оқибатида, 411 та ёнгин содир бўлган. Ёнгин натижасида бир нафар фуқаро ҳалок бўлиб, 12 нафари куйиш, тан жароҳати олган, улардан 2 таси ёш болалар эди.

Ёнгин оқибатида фуқароларга 17 миллион сўмлик яқин моддий зарар етган.

Янги йилни кутиб олиш шодоналиги мушакбозликларсиз, бенгал шамлари ва турли хил

пиротехникаларсиз ўтмайди. Айнан шулар ёнгинлар, куйиш тан жароҳатлари ва бошқа хавфли фожеаларни келтириб чиқарувчи омиллар ҳисобланади. Ушбу турли хил пиротехник воситалар кўпинча ёш болаларнинг тан жароҳати олиб куйиши ва ногирон бўлишига сабабчи бўлмоқда.

Олов ва пиротехникалар билан ўйнаш қандай оқибатларга олиб келиши ҳақида фарзандларимиз ўртасида тушунтириш ишларини олиб бориш барчамизнинг бурчимиздир, - дея сўзини якунади подполковник И. Йўлдошев.

Тадбирда шунингдек Республика “Маҳалла” жамғармаси раиси ўринбосари С. Ҳасанов, Тошкент шаҳар Учтепа тумани ҳокими ўринбосари, туман хотин-қизлар кенгаши раиси Азиза Ғиёсова ва бошқалар сўзга чиқиб, ёнгинларнинг олдини олиш борасида ўз мулоҳазаларини баён этдилар.

Зиқрилла НЕЪМАТОВ, Ички ишлар вазирлиги ёнгин хавфсизлиги олий техника мактаби ходими, подполковник. **Ўтган ХОЛИКОВ,** катта лейтенант.

МАҲАЛЛАГА ҲАМКОР ҲУҚУҚШУНОС

Ғиждувон тумани бош нотариуси Холида Ҳамроева хотин-қизлар учун маҳаллаларда ўтадиган кўчма семинарларнинг фаол иштирокчиси. Хар гал энг кўп саволлар ҳуқуқшуносга берилади. - Хар гал аёлларни қийнаб турган муаммоларга ечим топишга ҳаракат қиламан, - дейди Холида Ҳамроева. - Имкон борича уларнинг саволларига ёзма жавоб бераман. Токи, керакли жойларда асидан чиқиб қолма-

син. Кишлоқ жойларида аёллар жуда меҳнаткаш бўлиши билан бирга ғоят содда ва ишонувчан бўлишади. Баъзи қаллоблар уларнинг шу жиҳатларидан фойдаланиб бойлик орттирмоқчи бўлишади. Гоҳо аёллар ўзлари билмаган ва тушунмаган ҳолда жиноятга аралашиб қолишади. Бундай пайтда улар учун қалқон бўлиб, биз ҳуқуқшунослар оёққа турамыз. Туманимиздаги 53 маҳалланинг ҳаммасида бўлиб, аёлнинг жони-га малҳам бўлишга ҳаракат қиламиз. Хар ойда 2 марта бепул “маслаҳатлар куни” миз ҳам мушти-

пар аёллар учун. Ахир мутафаккир бобомиз Алишер Навоий айтганидек:

“Хунарни асрабон неткумдир охир, Олиб тупроққа му кеткумдир охир”.

Ҳа, у тадбиркорликни, фермерликни бошлаётган аёллар учун йўл-йўриқ кўрсатса, турмуш чорраҳаларида масалага муҳтож бекаларга сирдош - дарддош бўлади. Бундай бахтга эга бўлган Холида Ҳамроева доим омад ёр бўлсин, деймиз.

Шаҳноза АЛИЕВА.

ЁРУҒ ТУЙҒУЛАРНИ

Дурдона Абдуллаева Ўзбекистон радиосининг **“Болалар ва ўсмирлар”** муҳарририятида кўп йиллардан буён маҳорат билан ишлаб келаётган режиссёрлардан биридир.

Режиссёрлик касби оғир, аммо завқли, дейди у. - Эрталабдан кечгача муҳарририятимиз болажонларнинг чуқур-чуқурларига тўлиб кетади. Аслида ўзим болажонман. Шунинг учун ҳам хар кунни овоз оператори Мавлуда Олимжонова билан суҳбон бўлиш орзусида юрган болаларни қўчоқ очиб қарши оламиз. Феруза Жўраева, Дилшода Содиқова, Назоқат Аҳмедова каби кўплаб болалар бизнинг ўз фарзандимиздек бўлиб қолишган.

- **Айтинг-чи, хар кунни**

чарчаб-толиқиб уйга қайтганимизда сизни ким қўчоқ очиб қарши олади?

- Фарзандларим, турмуш ўртоғим ва келиним. Олти яшар набирам ҳам бор. Турмуш ўртоғим Шермуҳаммад ама ўқимишли, мулоҳазали инсон, ишимнинг пасту ба-

ТИЛАЙМАН СИЗГА

ландини ҳис этиб турадилар, мени қўллаб-қувватлайдилар.

- **Сиз тайёрлаган бир қанча радио постановкалар “радионинг овозлар хазинаси”да сақланаётган экан-а?..**

- Хар бир ижодкор ўз ортидан эсда қоладиган ишлар қолдиргиси келади. “Ўғри”, “Азлита”, “Паққос ва Ваққос-

нинг саргузаштлари”, “Дунёнинг ишлари”, “Шум бола” каби асарлар араб, форс, инглиз тилида хорижий мамлакатларга эшиттирилади. Шуларнинг барчасига режиссёрлик қилганман.

- **Меҳнатдан топаётган бахту тахтингиз сира кам бўлмасин, Дурдона опа! Меҳринисо ҚУРБОНОВА суҳбатлашди.**

ФАРЗАНДЛАР АРДОҒИ

Саид Жумаев ҳамда Фароғат Баракаевалар ўқитувчилик касбини эъзозлаб, яхши обрў билан нафақага чиқишганди. Улар фарзандларининг тарбиясига ҳам катта эътибор қаратганларидан бугун унинг самарасини кўрмоқдалар. Собиржон Жумаев айна вақтда Тошкент маданият олийгоҳи декани. Лола ўқитувчи, Зокиржон “Темур Малик” ҳиссасдорлик жамияти бош ҳисобчиси. Феруза, Ботир, Фозиллар ҳам турли касб эгалари. Тошкентлик келинлари Феруза Мирбаротова ҳам Фароғат аянинг худди ўз кизларидек. Умрининг ўттиз йиллини зиёкорлик билан кечирган Саид ака Жумаев яқинда 70 ёшга

тўлдилар. У кишининг ўғиллари, қизлари оилавий тўпланиб, бу санани нишонлашди. Катта дабдаба қилишгани йўқ. Бироқ, ўғиллар биргалашиб, нон-туз берган оталари, оқ сўт берган оналарига битта энгил машина совға қилишди. Бундан тарбиячиларнинг боши осмонда. Машинали бўлганларидан эмас, балки ўғил-қизларининг ҳурматидан, ақлу заковатидан.

- Ота-онанинг тез қариб қолмаслигига ҳам кўпинча фарзандлари сабаб бўлади, - дейдилар Фароғат ая. - Мен фарзандларимиздан мингдан-минг розиман!

Баҳодир ЭГАМ

МУРУВВАТ ЮКЛАРИ

Жорий йилнинг 13 декабр кунини “Соглом авлод учун” халқаро хайрия жамғармасида АҚШнинг “Амери Керс”, Германиянинг “Фриденсдорф Интернешнл”, Финляндиянинг “Прибори Ой” халқаро ташкилотлари ва Ўзбекистоннинг Германиядаги элчихонаси томонидан келтирилган мурувват юкларининг тақдимот маросими ўтказилди. Тақдимот маросимида мурувват юклари тасдиқланган тақсимотга асосан жамғарманинг минтақавий филиаллари, Тошкент Педиатрия тиббиёт клиникасига, Республика шо-

шилчин тез тиббий ёрдам илмий марказига, Эндокринология ИТИга, 1-сон клиник шифохонасига, республика ихтисослаштирилган кардиология марказига, Гематология ва қон куйиш ИТИга, Воҳидов номидаги республика ихтисослаштирилган жарроҳлик марказига, Тошкент вилояти клиник шифохонасига, Бухоро вилояти кардиология диспансери, Фарғона, Наманган вилоятлари кардиология марказларига ва бошқа тиббий муассасаларга тарқатилди.

Ахборот

ЯНГИ ТУЗИЛМА

Ўтган ҳафта “Info-business-2005” 2-республика кўргазмаси доирасида матбуот нашрларини тарқатувчилар Ассоциациясини тузиш масаласига бағишланган семинар ҳам бўлиб ўтди. “Ўзбекистон почтаси” ОАЖ ва “Матбуот тарқатувчи” акционерлик компанияси ташаббускори бўлган мазкур янги тузилма матбуот нашрларини тарқатувчилар, ноширлар ва таҳририятларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни,

мамлакатимизда оммавий ахборот воситаларининг замонавий бозорини ва матбуот тарқатиш тизимини шакллантиришга ёрдам беришни ўз олдига мақсад қилиб қўймоқда. Ташаббускор гуруҳ аъзоларининг фикрича, ассоциация барча матбуот тарқатувчи ташкилотлар, ноширлар, таҳририятлар, ҳамда фаолияти шу соҳа билан боғлиқ бўлган ҳуқуқий ва жисмоний шахслар учун очик бўлади.

Д. ИБРОҲИМОВ

Газетхонларимизнинг саволлариға ҳуқуқшунос Гулнора ХАМРОЕВА жавоб беради.

Савол: Мен пенсия ёшига етганимдан 5 ой кейин меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бўлимига пенсия тайинланишини сўраб ариза берган эдим. Менга пенсия ариза берган кунимдан бошлаб тайинланди. Шу тўғрисида?

Каромат ИСРОИЛОВА, Термиз шаҳри.

Жавоб: Сизга пенсия тайинлаш муддати тўғри белгиланган. Чунки фуқаро пенсия олиш ҳуқуқи пайдо бўлган кундан бошлаб уч ой ичида унинг тайинланишини сўраб муҳофаза этса, пенсия ёшига тўлган кундан эътиборан тайинланади. Бошқа ҳолларда эса Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонунининг 47-моддасига асосан пенсия муҳофаза этилган кундан бошлаб тайинланади.

Савол: Қандай ҳолларда ишга қабул қилишда дастлабки синов муддати белгиланмайдими?

Мўтабар ОРТИКОВА, Сардоба тумани.

Жавоб: Ўзбекистон Республикасининг "Меҳнат Кодекси"нинг 84-моддасига асосан ҳомиладор ёки уч ёшга тўлмаган боласи бор аёллар, корхона учун белгиланган минимум иш жойлари ҳисобидан ишга юборилган шахслар ишга қабул қилинганда, шунингдек 6 ойгача бўлган муддатга ишга қабул қилиш ҳақида ҳодимлар билан меҳнат шартномаси тузилганда дастлабки синов белгиланмайдими.

Савол: Мен сирдан қўшни вилоятдаги олий ўқув юртида ўқийман. Ўқиш даврида институтга бориб келганим учун

Ҳуқуқий дарсхона

иш жойимдан йўл ҳақи тўланадими?

Олтиной ПўЛАТОВА, Мирзачўл тумани.

Жавоб: Амалдаги "Меҳнат Кодекси"нинг 257-моддаси шу масалага бағишланган. Унга кўра, иш берувчи олий ва ўрта-махсус ўқув юртларида сирдан таълим олаётган ҳодимларга лаборатория-имтиҳон сессиясида қатнашиш мақсадига олий ўқув юрти жойлашган ерга бориши ва у ердан қайтиб келиши учун йўлга бир марта йўл кира ҳақининг 50 фоиздан кам бўлмаган қийматини тўлайди. Шунингдек, диплом лойиҳаси (иши) тайёрлаш ва уни ёклаш ёки битириш имтиҳонларини топшириш учун бориб келинганда ҳам шундай миқдорда йўл кира тўланади.

Савол: Вояга етмаганларни ғайриижтимоий ишларга жалб этганлик учун қандай жазо қўлланилади?

Салимжон БОБОБЕКОВ, Андижон вилояти.

Жавоб: Ўзбекистон Республикасининг "Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодекси"нинг 188-моддасига кўра, вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга, яъни тиланчиликка, спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, ғиёҳвандлик ёки психотроп ҳисобланмаган, лекин кишининг ақл-идрокига, иродасига таъсир қиладиган моддалар ёки воситаларни истеъмол қилишга жалб этиш энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жазима солинишига сабаб бўлади. Агар шундай ҳаракат бундан кейин яна такрорланса, "Жиноят Кодекси"нинг 127-моддаси билан малакаланида ва икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки уч ойгача қамоқ ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Н. ҚОСИМОВА ёзиб олди.

Оғир-босиқ, мулоҳазали бир дугонам бўларди. Ўша аёл яқинда келин туширди. Уни тасодифан бекатда учратиб қолдим. Кайфияти йўқ. Нимадан-дир сиқилаётгани аниқ эди.

- Тинчликми? - дедим хавотирланиб, саломлашгач. У ҳам бир дардаш излаб юрган эканми, дарров ёрила қолди.

- Нимасини айтмай, ўртоқ. Агар шошилмаётган бўлсанг, юр, - дея ўриндиққа бошлади.

- Қайнона қайнамаса, келин айнамайдими, деган мақол бор, - деди у хўрсиниб. - Буни ҳамма билади. Бечора қайноналарнинг оғзига шу гап билан шап этиб уришади ҳам. Аммо қайнона нега қайнайди, деб ҳеч ким сўрамайди. Илгари мен ҳам қайноналарни кўпроқ қоралардим. Ёшлар ёшлигига борадими. Келин олсам барини кўшқўлаб топширман, ҳеч нарсага аралашмайман, деб ўйлардим. Гап бошқа ёқда экан. Келин ҳам туширдим. Яна денг, бир-биримизни тушуниб, меҳрибонроқ бўламиз, деб яқин қариндошимиздан қиз олдим.

Анча кун оғзим қулогимда юриб, келди-кетди билан овора бўлиб ҳеч нарсага эътибор бермабман. Қарасам, эрим ҳам, ўғлим ҳам келинга ўта меҳрибон денг. Ростини гапим келди. Ўғил ҳар қанча меҳрини назардан четроқда кўрсатгани, қайнона эса меҳрини биров жипсовлагани тузук экан. Шу орада келинимнинг туғилган куни бўлиб қолди. Эримга нима совға қиламиз, дея маслаҳат олсам, индамади. Кун билан бошим қотди, шу ҳақда ўйлаб. Бир вақт кечқурун меҳмонлар олдида қайнота хашамдор сумкани келинга тантанали равишда топширди. Сумканинг ичи тўла қимматбаҳо атир-упалар ва шунга ўхшаш пардоз буюмлари эди. Мен шошиб қолдим. Биринчидан, эрим совғасини олдин менга кўрсатса, айтса бўларди-ку. Нима, мен бермайсан дермидим? Шунча сиқилиб ўтирдим. Нега яширди, деган ўй дилимни жуда каттиқ оғритди. Тўғри, у келин тушириш насиб қилганга хурсанд. Менга ҳам сюрприз қилмоқчи бўлгандир, келин қариндошим-ку, деган фикр билан ўзимни овутардим. Лекин бу ерда мен сал четга сурилганим ҳақиқат эди. Иккинчидан, қайнотанинг келинга атир-упа, яъни интим буюмлар кўтариб юриши менталитетимизга ёт бўлгани учунми, қайнота ва келин ўртасидаги маълум чегаралар онгимизга сиғиб кетгани учунми, самимийлигимга ишонсам-да, мен бунга ҳизм қилмай қайноналардим. Сир бўй бермай ўзимнинг совғамни ҳам топширдим-да, эримдан аста сўрадим.

- Нега айтиб қўймадингиз? Ло-акал уйга кўтариб келганингиздан кейин ҳам кўрсатсангиз бўларди-ку. Нега яширинча иш тудингиз?

Эрим индамай ўйлашиб қолди.

- Аслида буларнинг барини сенга атаб олиб қўйгандим. Вақтида беролмай иш-хонамда турганди, - деди у ўзини оқлаб.

Балки гапи ростдир, балки кўнглимни кўтариш учун айтгандир. Нима бўлганда ҳам у иккинчи зарбани бериб бўлганди. Ахир атайин атаб олган нарсасини сизга эмас, иккиланмай бировга илсинса аёллик ғурурингиз бош кўтарар экан. Олдимдан ўтса, биргалашиб берсак чиройли бўлмасмиди? Балки бу гап кимгадир беманилик бўлиб туюлар. Лекин каттиқ зарбадан сўнг оғриб турган жойга пахта билан тегинилди, чўп биланми, барибир зириллади. Менинг эса дилимни оғритиб улгуришганди. Келинга нисбатан тарикча бўлса-да, кўнглимда гашлик пайдо бўлди. Аммо уни сир-тимга чиқармай, қулиб-қулиб энгиб кетдим. Яна бир куни

равнинг боласи ранжиб қолмасин, хотин эса ўзимизники, унга бало ҳам урмайди, деб шундай йўл тутган. У ҳақ албатта. Аммо гишт қолипдан қўлган эди.

Бир куни тасодифан келиннинг онасига қилаётган обидийдасини эшитиб қолдим.

"Қайнотам мени жуда яхши кўради. Қайнонам эса мени кўролмайдими", деганида юрагим чилпарчин бўлди. Ахир уни ўзим танлаб, яхши кўрганимдан келин қилгандим. Эрим туфайли у мени аллақачон ўзига душман санаб улгурибди. Келиннинг янги вазиятга қўни-қолаймаётгани, шу сабаб ўғлининг онадан аста узоқлашаётгани қайнонани ташвишга солаётган бўлса, камга бу ишлар дарад устига чипқон бўлмайдами? Ўз уйда шунча йил қуйиб-пишиб топган ўрнини яхши ният билан туширган келини осонгина эгаллаёт-

Қайнона нега айнанди?

гани рақиблик туйғусини уйғотиб, қайси қайнонани қайнатмайди? Ҳалиям мен андиша қилиб дардимни ичимга ютиб юрибман. Қачонгача чидайман, билмадим. Бу борада тезоброқ қайноналарнинг ҳолини тушуниб олаверинг. Келин келган, у каби қайнона учун ҳам янги вазият бошла-наркан, қўниқилиши учун унга ҳам ёрдам керак экан.

Бу суҳбатдан кейин қизиқиб тажриба тариқасида ўнлаб келинлардан сўраш-тириб кўрдим. Чиндан ҳам деярли барчаси қайнотасини кўпроқ ҳурмат қилишини, яхши қўришини тас-

хўжайиним ишга жўнайтиб ёнимдан шундоқ ўтиб кетди-да, ошхонада қуймаланаётган келинга қараб деди:

- Ҳўш, нимаг бор, нимаг йўқ? Бугун бозорга тушаман, картошка-пиёзнинг қандай?

Келин бечора мўлтираб менга қаради. Чунки у овқат пишираётган бўлса-да, ҳали бу оиланинг ҳисоб-китобини билмасди. Менинг жажлим қикди.

- Нега мендан сўрамайсиз, у қаердан билсин? Мен шундоқ ёнингизда тургандим-ку, нега мени босиб ўтдингиз? Уйда йўқ бўлсам бошқа гап эди, - дедим эримга қараб.

У жўяли гап тополмади. Аслида ёмон нияти йўқ эди. Лекин бу мени оилада иккинчи даражага чиқариб қўйиш-ку. Неча йиллардан бери эгаллаб келаётган бекалик мавқеимни қутилмаганда энг яқин одамим томонидан унутилиши дилимни ранжитди. Бу изтиробни бошидан ўтказгангина билади. Аёлингиз яқин эркак томонидан қай бир аёл олдида салгина изза қилиниши ҳам унга жуда ёмон таъсир қилар экан. Ҳурматли қайноталар, буни билиб қўйсангиз зиён қилмайдими. Бир-икки марта келинга дакки берсам қайнота бўлиши унинг тарафини олиб, мени жеркиб ташлади. Бу эса келин туфайли камситилаётганимга яна бир далил эди. Келин би-

диклашди. Чунки қайноталари доимо уларнинг тарафини олишиб, қайноналарига дакки беришар экан. Энди ўйлаб кўринг, оиладагиларнинг ўзи қайнонани келинга, келинни қайнонага қарши қилиб қуйма-яптилармикан? Неча вақтлардан бери оилаларимизда бажрам топмаётган қайнона-келин муаммосининг сабаби оддийга ўхшайди. Она... йўқ, фидойий аёл қалбини нозиклигини энг яқин кишилари унутиб қўймайди керак. Бу қаҳрга сабаб бўлади. Қаҳр эса беғуноҳ, бечора келиннинг чекига тушади. Юқоридагига ўхшаш воқеалар кўпгина оилаларда бўлиб туриши бор гап. Демак, қайноналар қайнаётган оилаларда қайноталар ёки ўғиллар оқилна иш тутишмаётгани аниқ. Ҳурматли қайноталар, келинг, тескачисига тасаввур қилиб кўрайлик. Ҳаммаси тушунарли бўлади-қолади. Уйингизга келин эмас қув ёлди, деб ҳисобланг. Рафиқангиз, яъни хотинингиз сизга қилаётган ҳар доимги меҳрибончилигини бирдан тўхтатса, сизга ёв қараш қилганча янги қувнинг, яъни бошқа одамнинг бошида парвона бўлаверса. Сиз бир четда шумшайиб қолиб қетсангиз. Алам қилмайдами? Алам қилмайди денг-чи?..

Насиба РИЗАЕВА

Газетхон газета ва ҳаёт ҳақида

Тозаликка не етсин

Бугун почтага бориб, "Оила ва жамият"га обуна бўлдим. Газетамиз ҳар бир сонда соғлиқ-саломатлик ва тозалликка доир мақолалар бериб боради. Бу мавзу нихоятда ҳаёtimизда долзарб масала. Мен 5 йил Сойбўйи маҳалласига раислик қилдим, шу давр ичида тозалик бўйича туманда мунтазам 3 йил 1 ва 2-уринларни олдик. Маҳалла йўлларининг ҳаммаси алфальт, ариқларида сув оқади. Аммо баъзи бир ўзининг ҳам, ўзганинг ҳам соғлигини билмайдиган хонадон

соҳибалари асфальт устида шолча, палос, кигиз сингариларни совунлаб ювиб, мағзава-сини ариққа оқизишар эди. Шуларга қарши курашиб, бу салбий одат йўқ қилинган ҳам эди. Не дейсизки, яна ўша номаъқул иш бошланди. На туман соғлиқни сақлаш идораси, на маҳалла қўмитаси индамайди. Шуларга атаб қуйидаги "Тозаликка не етсин" шеърини ёзиш-ни раво кўрдим.

Ҳозир нафақадаман. Тозалик, ҳалоллик, покизалик менинг шиорим...

Қиз-жувонлар кўча чангин ариқларга супирар, Кашандалар носни чекиб, кўкартириб тутирар. Шолча ювиб, мағзавани оқизишар ариққа, Шунданмикан, касалхона тўлиб кетар сариққа.

Отам-бобом ичиб келган шу ариқнинг сувини, Момолар ҳам ёғ чиқарган, олиб қўйиб қувини. Челақларда сувни олиб, кўчаларга сепамиз, У челаққа қараб туриб, жирканиб ҳам кетамиз.

Кўп ўқидим, ўқиб олдим, ҳалол билан ҳаромни, Ҳеч нарсага алмашмайман тозаликдек маромни. Покиза тут ҳар нарсани, озқунақ ўзинг билан, Покизалик деб яшасин, маҳаллада ҳар киши.

Тозаликка нелар етсин, насиҳатни қилавер, Шароб Камол ўз йўлинда, белни ушлаб туравер.

Шароб КАМОЛ,

Фаргона вилояти, Ёзёвон тумани, Сойбўйи қишлоғи.

- Мен тахририятга келишимнинг сабабини айтишимдан олдин Юлдуз Усмонованинг "Тўя тўйди, фил тўйди, сен тўймидинг" одамзод" деган кўшигини эсингизга туширмоқчи эдим. Чунки мен ҳам нафси бузуқлик қилиб ҳаётимни хавфга қўйганларданман.

- **Фикрингизни очикроқ баён қилсангиз.**

- Бароридан келди-ю, аммо бурнимдан булоқ бўлиб чиқиб кетди. бозордан чиқиб келарканман, таксистнинг вазоҳатли юзини кўриб кўриб кетдим. У менга овозининг борича бақирар, жуда кўпол сўзлар билан ҳақоратларди. Мен эса бир оғиз гап қайтаролмай титтардим.

- **Бақирининг сабаби нимада эди?..**

- У эркакнинг айтишича, мен жуда кўп

ни тутиб олганим боис, "Хўп мақсадга кўчинг, нима демоқчисиз?" - дедим жahl билан. "Меҳрибон" эркак менинг бу саволимга: "Вақтимни ўйраганим учун 50 доллар берасан", деб жавоб берди. Бу гапдан менинг капалагим учун кетди. Шунда оғзимдан: "Эркакмисан, эркакдай бўл! Нера пастлик қилаяпсан?! Мени ким, деб ўйлаяпсан? Сен ўйлаган "лох"лардан эмасман", - дедим хуноб бўлиб.

- **Хўш, бу гапларингиз фойда бердими?**

- Ақсинча, аҳволимни баттар оғирлаштирди. Пул учун ҳар нарсага қодир бўлган бу эркак: "Ҳали сен менинг эр-

тиб олишга рози бўлди. Мен нима бўлганда ҳам, ўша эркакдан омон қутилсам бас деб эллик доллар олиб яна изимга қайтдим. Аммо келишилган жойга борсам, машина ҳам, у барзанги ҳам йўқ эди.

- **Нарсаларингиз чи...?**

- Ҳа, 400 минглик харидимдан ҳам ном-нишон йўқ эди.

- **Мол аччиғи жон аччиғи, тўғри яхши иш бўлмабди.**

- Аввалига кетган пулимга ичим куйди. Лекин ўша менга 50 доллар бериб турган йигитнинг гапини эшитган, жоним омон қолганига қувондим.

- **Қандай гап?**

- У йигит шу Қозоғистон билан Ўзбекистоннинг чегарасида яшаркан. Шундай бўлса-да, бозор-ўчарни Ўзбекистондан қиларкан. "Эй, опа, - дейди у менга юзланиб. - 5-10 сўм қимматига олсангизда тинчгина юрганга нима етсин. Мана шунча асабингиз бузилганга арзийдими шу арзон. 2-3 кун олдим иккита хоразмлик қизин машинада олиб бориб қўйдим. Уларни кўриб ҳалигача ўзимга келолганим йўқ. Икки ой олдин Олмаотага ишлашга кетган экан. Тунни тонга улаб қора меҳнат қилиб, 300 доллар ишлабди. Қайтиб келишаётганда йўлтўсарларга дуч келиб бор-будидан айрилибди. Унисиям майли-я, ҳатто номусини топташибди. Неча километр йўлни пиёда босиб, базур чегарага етиб келишибди, бечоралар. Мен уларни савоб учун манзиллари-га элтиб қўйдим. Мол топилади, омон қолганингизга шукр қилинг". Йигитнинг гапидан кейин кетган нарсам жонимдан садақа, дедим.

- **Оилангиздагилар бундан хабар топдими?**

- Йўқ, ҳеч кимга чурқ этмадим. Агар айтсам эрим мени нафси бузуқликда айблаганидан, болаларим, келиним эшитса гап-сўз кўпайишидан уялдим. Аммо кимгадир айтиб, ёзилгим келди. Бўлмаса касалга чалинишим ҳеч гап эмас.

Аёл билан ҳайрлашарканман, бу сўбалимиз баъзиларни ўйлашга ундашни истаб кўлга қалам олдим. Ахир кўза кунда эмас, куниди синади, деган гаплар ҳам борку. Сиз нима дейсиз муҳлис?..

Матлуба ШУКУРОВА

КЎЗА КУНДА

- Ўтган ҳафта Қозоғистонга савдо қилиш учун бордим. У ерда кийим-кечак арзон деб эшитгандим.

- **Бозорда савдо қиласизми?**

- Йўқ, бу ёғини сўрасангиз катта бир поликлиниканинг бош врачиман. Турмуш ўртоғим обрўли ташкилотнинг хўжайини. Мен аниқ номимни айтишга уялман-у, аммо бу газета аёлларимизнинг энг сеvimли наشري бўлгани учун, бир аёл ўқиса ўнта хотинга етказишни ўйлаб, шунингдек бўлган воқеани ходимларимга айтишга уялиб, газета орқали баён қилишга қарор қилдим.

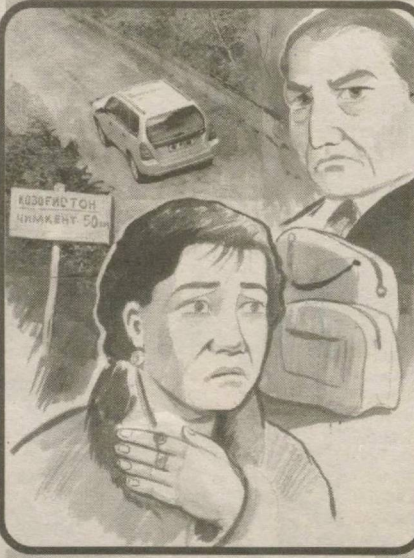
Хуллас, тонг сахар Черняевка деган жойга етиб бордим. Машинадан тушар-тушмасимдан бир ёш йигит ёнимга келиб: "Опажон, бозорга бораётган бўлсангиз, ана дадамлар олиб кетади, хавфсиз бориб-келасиз", - деди. Ҳали унга жавоб ҳам бермагандим, 50 ёшлар атрофидаги барзанги киши келиб: "Фақат битта жой қолди, юринг ҳозир кетамиз", - деди. Менинг иккиланиб қолганимни кўриб: "Ҳеч ҳам ўйланманг, беҳавотир олиб бориб келаман. Агар божхонадан ўтсангиз бошингизни қотиришади. Яна йўлтўсарларга дуч келсангиз ҳолингиз вой!", - деди. Бу гаплардан кейин машинага ўтиришга қарор қилдим. Шиддат билан олиб бораётган автомобил ҳали ҳовлиларнинг ичидан, ҳали қинғир-қийшқил йўللардан ўтиб бозорга етиб келди. Машинадан тушарканман, ҳайдовчи: "Мана етиб келдик, бемалол айланинглар. Сизларни шу ерда қўтиб тураман", - деди. Мен бу одамнинг жуда илтифотли эканлигидан суюниб, ўзимни бозорга урдим.

- **Хўп, бозорингиз бароридан келдингизми?**

Биз Ҳ, акам билан мактабда ўқиб юрган даврларимиздан бир-биримизга кўнгли бергандик, - дея гап бошлади тахририятга келган 30 ёшлар чамасидаги кўзликкана жувон. Олийгоҳни тугаллаш арасида тўйимиз бўлди. Қайнотамнинг менга муносабатлари яхши эди-ю, аммо қайнонам... Мени олийгоҳга ишга таклиф қилишганда, "Хотин кишига уйнинг ишлари ҳам етади", - дея қайнонам Ҳ, акамга ғалати қараш қилдилар... Қайнотам: "Кўй ишлайверсин", деб орага кирмаганларида шунча иллийл қўйишим ҳеч нимага арзизмай қоларди...

Ишлай бошладим. Соат 5 дан туриб ҳамма ишни қилардим. Кир-чир, супир-сидир, нонушта ва ҳатто қайнона-қайнотамга тушлик ҳам тайёрлаб кетардим.

Аммо сочимни турмаклашимдан тортиб, кийимларимга қайнонамга маъқул тушаётганди. Хуллас, ўтирсам-ўпоқ, турсам-сўпоқ, бўлавердим. Орада кизчалик бўлди. Аввалига қайнонам бироз ўшагандек бўлди. Кейинчалик, унинг йигисини эшитганда "битта болани ҳам эплолмайди", деб уйлари-га кириб кетадиган бўлдилар. Охири пичоқ бориб суякка қадалди. Ҳ, акамга "бу уйдан чиқайлик", деб илтимос қилдим. Онамлар ёрдан беришларини ҳам кистириб ўтдим. Эрим бу фикримни ота-

қуттирган эмишман. "Оёғим операция бўлган, азоб ёб турибман", - дерди у, тиззасидан пастдаги эски чандикни кўрсатиб. Шу пайт миямга бир фикр келди. "У мени кўрқитмоқчи бўлаётгандир?.." Бу хаёл ўзимни тутиб олишга ва эркакка қарши гапиришга ундади. Шунда бор овозим билан: "Ахир сиз вақтни чегараламаган эдингиз-ку", - дедим. Менинг бу гапимдан овозини янада бандлаётган барзанги: "Балки ярим тонгача кутишим керакдир? Кетиб қолмаганимга шукр қилмай, айтган гапингизни қара", - деди. Энди мен ҳам анча ўзим-

онасига айтган экан, амаллаб икки хонали уй олиб беришди. Аммо уй қайнонамнинг номига расмийлаштирилди... Худого шукр, энди тинчиймиз, деб ўйлагандим. Афсус... у қуналарим ҳолва экан. Бир куни синг-

эмаш...

Қайнонамга мен ҳам кўнглимда борини айтдим у кийимимни олиб, онамникига кетдим.

- **Эрингизни кутмадингизми?**

- Йўқ, ҳаммаси жонимга те-

ЭМАС...

каклигимни "билмоқчимисан", деб қолса бўладими? Ўтакам чиқиб кетди. Энди у жуда кўрқинчли тусга кирган, оғзидан чиқаётган уят гапларга чидаб бўлмасди. Кўрқинчли кўзларига қараб юрагим қинидан чиқаёзди ва энди бу ердан соғ кетишимни ўйлардим. Аксига олиб сўнгги пулимгача харид қилган эдим. Ниҳоят хийлага ўтдим.

- Тўғри, вақт жуда қадри нарсаси. Мен сизни тушунаман. Раҳмат, шунча кутиб турганингиз учун, мен хато қилибман. Сиз ҳам тушунинг-да, биринчи марта келишим эди. Бошқа пулим қолмади. Чегарага борайлик, мен сизга у ердан 50 доллар олиб бераман, дедим. Шунда у ишлайиб: "Мана бу бошқа гап деб, нарсаларимни машинага солди. Чегарага етгунча "Нима қилсам экан, қандай қилсам қутуламан?", деган ўй миямда айланарди.

Бир пайт ҳайдовчининг: "Мана келдик. Аммо нарсаларингиз машинада туради. Айтган суммамини олиб келиб нарсаларингни олиб кетасан", - деган гапидан ўзимга келдим. Мен ноилоҳ ўзимизнинг чегарага ўтдим. У ерда қирақашлар турган экан. Уларнинг ёнига бориб, вазиятни тушунтирдим. Шунда уларнинг орасидаги йигитлардан бири доллар бериб туришга ва мени уйимга элтиб пулини қай-

дим. Хуллас бормадим. "Эрим мени севади, эшигимизда ётиб олади", деб ўйловдим. Аммо, у бир ҳафта қорасини кўрсатмади. Бу муддат ичида ўзимдан ўтганини ўзим биламан. Эрим-

риш бўлимида эканман. Уч кун ўзимга келолмабман.

- **Эрингиз ҳақида гапиришмадими?**

- Шифохонадан чиққанымдан кейин айтиб беришди. Эрим "Оилани буздингиз!", деб онаси билан тортишиб қолибди. "Хотинингни деса-санг, мени онам дема", - дебди қайнонам. Эрим шу бўйи уйдан чиқиб кетибди. Эртаси эса халиги фожеа рўй берибди. Қайнонам эса ҳамма айбни менга тўнқабди.

- **Сиз ўзингизнинг тўғри йўл тутганингизга ишонасизми?**

- Албатта йўқ. Мен ўзимга яхши бўлишини ўйлаб, эримга жабр қилганимни кеч ағдладим... жуда кеч...

- **Энди нима қилмоқчисиз?**

- Ҳозир фарзандим 7 ёшда. Ўзим 32 га кирдим. Онамникида яшаймиш. Эрим билан яшаганим уйимдан эса менга улуш беришмади. Агар уй-жойи тайин, қизимга меҳр бероладиган эркак бўлса тақдиримни боғламоқчиман. Бу ерга келишимга онам ундадилар. Ўзим эса минг хижолатданман...

Мен аёлининг дардли ҳикоясини эътиборингизга ҳавола қилдим, азиз муҳлис. Ҳаётда бир марта қоқилган одам кейинги оидимини ташлашда эҳтиёт бўлади. Шояд шу аёлининг ҳаёти ҳам изга тушиб кетса...

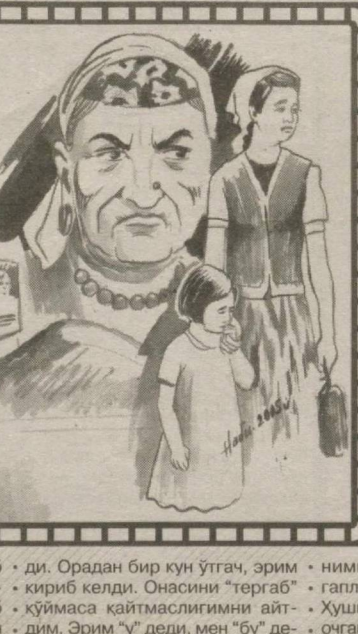
Санобар ФАХРИДИНОВА

МЕҲРИ ЭРКАК БЎЛСА...

лимни қақриб, боламни унга ташладим-да, ўзим ишга чиқиб кетдим. Фарзандим катта бўлиб қолганди.

- **Эрингиз билан маслаҳатлашмадингизми?**

- Эрим ишга чиқшимга розилигини билардим. Уйга келсам, қайнонам келиб кетибдилар. Бемалол сайрга чиқай, деб алоҳида кўчиб чиққан экан", дея роса ёзғирибдилар. Эртаси сервантга қўйган катта олтин узугимни тополмадим. Кўнгирик қилиб қайнонамдан: "Узукни кўрмадингизми мабодо?" деб сўраганимни биламан, уйга келиб, мени ҳақоратлай кетдилар. Мен "бу узукни сотиб, болани уйга ташлаб, кўчада бузуқлик қилиб юрган эмишман. Аҳмоқ ўғил бундан беҳабар, эшақдай ишлаб, қўймаса қайтмаслигини айтди. Эрим "у" деди, мен "бу" де-

ни севардим бош эгтим келмасди. У мен йўғимда келиб, боласини ўпиб-ўпиб, йиғлаб кетибди. Ўша кун тун бўйи мижжа қоқмадим. Эрим оппоқ кийимда тушимга кирибди. Менга қўлини узатганча осмонда учиб юрганмиш. Мен эса қора чодирга ўраниб олганимшман. Бир вақт карасам эрим юлдузга айланиб қолибди... Чўчиб, уйғониб кетдим. Тонгда эшик тақиллади. Очсам, эримнинг жияни турибди. Бошида қорарўмол, кўзлари тўла ёш... У елкамга осилганча хўнграб юборди. "Акам... акам", дея олди холос. "Н, акам сирка ичибди!.. Эрталаб билишди... Бугун чиқаришаркан... Бу ерга келганимни билишмайди..." деган гапларини узук-юлук эшитдим. Ҳушимдан кетибман. Кўзимни очганимда касалхонада тиришти-

БОЛАЛАРИНГИЗ БИРЛАШАДИ

“Болаларим бирлашармикан?” - 44-сон

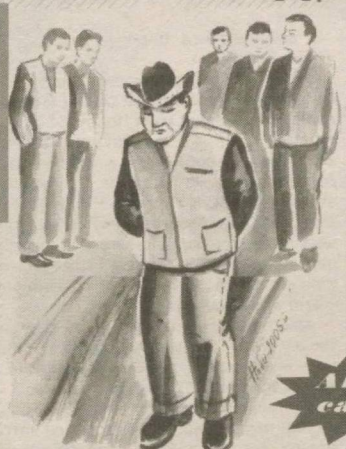
ЭСЛАТМА: Икки марта турмуш қурдим. Ҳар иккисидан ҳам фарзандлар бор. Бари меннинг зурриёдим. Фарзандларим эътибор билан тирноқ бўлиб кетишини хоҳлайман. Мен ўтиб кетгач фарзандларим ажралиб кетмасмикан?

М. ШУКУРОВА.

Хаёт - бу олий мактаб. Ҳаётни қузатган сари кўп тасодифларга дуч келасиз. Бир ота-бир онадан туғилган болаларнинг юз кўрмас бўлиб кетганлари ҳам топилади.

Уруш даврида (1941 - 1945) эридан қорихат келгач, яна турмушга чиққанлар ҳам бўлди. Ёки урушдан яраланиб келиб, рўзгоридан ажралиб, бошқа аёлга уйланганлар ҳам бўлди. Шулардан бири ҳақида ёзмоқчиман.

Нурбибининг эридан қорихат келди. У эридан ёдгор бўлиб қолган Рашиднинг бағрига босиб бир йилни ўтказди. Сўнг урушдан ногирон бўлиб келган бир кишига турмушга чиқди. Орадан 6 ой ўтиб, эри кириб келди. Бу ҳам ўзига муносиб бир аёлни топиб уйланди. Ва бу қишлоқдан бошқа туманга кўчиб кетди. Ўғли Рашид эса онаси билан қолди. Эри ўзга тумандан яшаб, 4 қиз 2 ўғилли бўлди. У Рашидни эсламади ҳам, кўрмиди ҳам. Рашид отаси бошқа эканлигини қишлоқдошларидан билди. Орадан 50 йиллар ўтгач, Рашид отасига сарполар қилиб боради. Отаси ҳам ўғлига

меҳри товланиб, ўпиб-қучиб, кўришади. Шундан буён Рашиднинг бу укалари ҳам борди-қолди қилишади. Бугунги кунда ота-оналари вафот этган бўлсалар-да тўй-маъракалари ҳаммалари биргаликда ўтказадилар. Демак, юқоридаги ҳолда ҳам худди шундай бўлсалар ажаб эмас. Фақат бу ерда Жамиланинг “икки дунёда ҳам, танишишга, яқинлашишга йўл қўймайман” дегани болалар орасига совуқлик туширишини унутмаслик керак. Демак, буни Жамилага яхшилаб тушунтириш лозим.

Раззоқ ҲАКИМИЙ,
Навоий вилояти, Қизилтепа шаҳри.

ОИЛА ШАЪНИНИ

Аёл кучли зот, ҳар қандай оғирликларни кўтара олади. Лекин ор-номуси оёқости бўлиб, хиёнат қилган эрини кечириши жуда оғир. Аёл бутун ҳаётини фарзандларига бағишлайди. Бир неча йиллар бирга яшаб, фарзандларни уйли-жойли қилиб, қудда-андалик бўлганда эрининг жуфту халоллини бу касалга мубтало қилиши қандай тубанлик ва шармандалик! Ҳўш! Хурматли эркек, сизни бу нарсаси нима мажбур қилди? Агарда хотинингиз шу ишни қилиб сизга касал юқтирганида, сиз ҳеч нарсаси қарамай, эл-юрт, қўни-қўшни, болачака олдидан уни хиёнатда айблаб, ёлғиз ташлаб кетардингиз. Ўз қадрини билмаслик, аёлни хис-туйғулари билан ҳисоблашмасликдир. Оилани ҳаром қилиш охирати ўйламасликдир. Ҳаммаси нафс балосидан келиб чиқади. Аёлингиз ўз ёнига қоврилса ҳам, юрак асаб касаллигига учраб қийналса ҳам сизни ошқора қилмай кўз ёш тўкиб ўтмоқдаки, бу аёлнинг ор-номуси устунлигидан далолатдир.

Сен! Аёлингизни ҳўрлаб хато қилибсан, Юрак бағрини ханжарсиз тилибсан. Дилни оғритиб, не роҳат қўрибсан, Унга сен жабр қилиб қандай юрибсан? Бундан бир неча йиллар аввал ҳинду қабилалари ҳақида бир ҳикоя ўқигандим. Бир йигит бошқа қабилдаги қизни севиб қолди. Ота-оналарининг розилиги билан турмуш қуришади. Йигит овчилик қилиб кун кечиради. Улар севилиши билан тоғнинг ёнида бир қулбада ҳаёт кечиришади. Йигит ов қилиш учун бир кунни ўрмонга кетади. Қиз эса севилисини кутиб, овқатлар тайёрлаб, уни кўргани узокдаги овулдан унинг акаси келади. Акасингил суҳбат қуриб, қулбада

“Менга таскин беринг” - 27-сон

ЭСЛАТМА: Қула-аналани бўлганимда ёмон касалга чалиниб, уятга чиқолмай ўтирибман. Чунки бу касаллик эримнинг хиёнатни туйғулди менга юққан. Ажрашай десам болаларимнинг келажагини ўйлайман...

МАТЛУБА.

ЎЙЛАГАН АЁЛ...

ўтирганларида йигит келиб қолади. Эшикка яқин келганида эркекнинг овозини эшитиб қолади. Акаси эса сингилсини эркалаб жуда соғинганини сўзлаётганди. Шунда йигит ичкарига кирмай, севилисини хиёнатда айблаб, қулбадан узоклашиб, ов қилиб келган ўрдак, гозларини дарёга улоқтириб, ўзи узокларга кетиб қолади. Йиллар ўтади, йигит қайтиб келмайди. Аёл ўғил қизидан кўради. Бола 5 ёшларга тўлади. Аёл уни не-не азоблар билан боқади. Бир кун боласини олиб, дарё бўйларидан юриб, чарчаб бир дарахт соясига келиб ўтирганида, овчи йигит ҳам ов қилиб чарчаб шу дарахт соясига келиб қолади. Аёл эрини кўриб ҳайрон қолади ва нега шунча вақтлардан бери уйга келганини сўрайди. Шунда йигит: “Мен ов қилиб уйга келганимда, сен бошқа эркек билан суҳбатлашиб ўтиргандинг. Мен сени хиёнатда айблаб, қулбага кирмай узокларга кетиб қолдим”, - деб жавоб берибди. Бу гапни эшитган аёл у йигит акаси эканлигини айтади. Шунда йигит пушаймон бўлиб, аёлидан узр сўраб, ўғлини бағрига босибди...

Поклик, азобларга, айрилиққа чидаш, тўғрилиқ ана ўша қадим замонлардан қолган экан.

Хурматли қизим, сиз эрингизни фош қилмай, тўғри қилибсиз. Энди сиз ўз кадр-қимматингизни сақлаб, эрингизни кечириб яшашингиз керак.

Г. ҲАМЗАЕВА.

Босдан-оёқ маънавиятимиз, шарқона миллий маданиятимиз уфориб турган бу мақолани ўқир эканман, дилимда “Офарин” деган сўз янгради. Бу сўзни Сиз, ўз касбининг фидойиси - маҳоратли журналистларимизга қарата ҳам баралла айтгим келди.

Муборакхоннинг “Ўн икки нафар гўдакнинг - ўн икки минг оламнинг харашаси-ю инжиқликларига дош берган онажонинам, мен бугун Сизнинг бардошингизни азим тоққа қиёс қилгим келади”, деган жумлаларини қайта-қайта ўқидим. «Жаннат оёқлари остида» бўлган она-

ОФАРИН, ОФАРИН, ЯНА БИР БОР ОФАРИН

жонларимизнинг ким эканлигини бундан орттириб тасвирлаб бўлмас керак.

Афсуски, беш қўл баробар бўлмаганидек ҳамма фарзандлар ҳам Муборакхондек фикрлаб иш тутмайдилар-да. Бир пайтлари (бунга анча бўлди) ўнг қўли тирсагидан букилгани ҳолда тахтакачаб гипслаб қўйилган бир отахон машинани тўхтатиб, бор-йўғи қўлтиқ тағларини спирт билан артиб-суртиб тозаллаб қўйиш учунгина Травматология клиникасига олиб бориб қўйишини илтимос қилди.

- Отахон, шу ишни уйда ҳам қилса бўларди-ку, фарзандлар бордир ахир, - дедим.

- Э, ўғлим, Худого шукр, фарзандлар бор. Улар воёга етиб, узатдим, уйлантирдим. Бир ўғлим бағримда.

- Болаларнинг онаси - маҳрамингиз...

- дейишим билан...

- Болаларнинг онаси йўқ-да. Қанчалар ортимда қол, дея илтижо қилдим. Аллоҳнинг иродаси, мени ташлаб боқий дунёга жўнаворган.

- Яратган эгам раҳматига олган бўлсин.

- Илоҳи омин, - деб отахон сўзидан давом этди. - Билсангиз аёл - она ҳар ерга сиғиб кетар экану ҳеч бир ота жуфти халолдан айрилмасин, эркек зотига қийин бўлар экан. Фарзандлар эътиборсиз, бемехр бўлдимки, ёлғиз бошинг қоронғуликда қолиб, ҳа деса, деворга урилавэрар экансан. Қизим келиб: “Дада, нима-ни кўнглингиз тусайди, айтинг”, - дея қийин-қийинга олди. Охири: “Қизим, биласан, чучварани яхши кўрардим”, - дедим. Қўрсангиз, бир ой бўлиб қолди, чучварадан дарак йўқ, - деди отахон зорланиб.

- Ўғил-чи, келинга айта қолмасиз-да, - дедим.

- Э, ўғлим, фарзандлардан буюрмаса қийин экан. Боя сиз шу ишни уйда қилса ҳам бўлади-ку, дедингиз. Пуштикамаридан бўлган ўғил, айтишга тилим бормаиди, - дея отахон пешонасига шапати туширди. Бошини чайқаб кўзларидан ёш қалқиди-ю, гипсланган қўлини кўрсатиб, - мана шу ўғлингиз иши. Шундай бўлгач, у менга парвона бўлармиди?..

- Ё алҳазар, ўз ўғлингиз-а...

“Менинг мунис, меҳрибонгинам” - 44-сон

ЭСЛАТМА: 63 баҳорни қаршилаётган онажонинам, бугун сизнинг кўнглингиз оғриқларини-ю, қувончларини туйғунаппман. Тўшакка михланган 30 ёшли қизингизга ҳам «Бугун анча яхшисан» дея кўнглини кўтаришларингизни эслаб, энтиқиб кетаман.

М. Жумабоева,

Хоразм вилояти, Хонқа шаҳри.

- Бир кун денг, шу алфозда ётибману...

Отахон ўзини тутиб туролмади, ўпкаси тўлиб бошини қўйи эгиб гипсланган қўли устига қўйганча унсиз фарёд чекди. Кейин даструмолини олиб кўз ёшларини артarkan менга юзланди ва:

- У кўрнамек нима деди денг, уй эшигини очиб остонада турганича, қўлини биғиз қилиб туриб: “Сен қария, қачон ўласан”, - деса бўладими.

Бу бадбахт ўғилнинг ўз отасига қилган муомаласидан қўлоқларим гарангисиб қолдимки, хайтовур ўртамизга оғир сукунат чўқди.

“Манзилга етиб келганимизда отахонга раҳим келиб менга узатган пулини олмадим. Отахон дуо қилиб туриб: “Қани энди сизга ўхшаш бир мўмин-қобил йигит бўлса-ю, оиласи билан бағримга қириб, бандаликни бажо қилсам, охириги манзилга ўғлим бўлиб кузатса. Жон деб уй-жойимни шунга қолдирган бўлардим”, - деди.

- Отахон, бағрингизда ўз ўғлингиз бор. Ҳеч замонда бир бегонани қиритиб уй-жойга эгалик қилишига қараб турмас керак, - дедим.

- Ўғил ўғил ўрнида эмас-да, қолаверса унга ота ҳам, уй-жой ҳам керак эмасмиш, - деди отахон.

Бир пайтлари меҳр кўргизиб меҳр кўрмаган отахоннинг дардини эшитиб у кишининг ахлоғига жуда ачиндим. Лекин бу отахон ўзига ҳамроҳликка бир жонкуярни тополдимки-йўқми, билмадим.

Бу бири кам дунёда нималар бўлмайди, дейсиз. Хонандамиз қуйлаганидек, бандаси «аввалига хор бўлса бўлсин, охирида хор бўлмасин» экан-да, дедим ва бу бири кам дунёни “қайтар дунё” ҳам деймиз-ку, дея ўйланиб ҳам қолдим.

Жаҳонгир АБУБАКИРОВ

ҚАЛБИНГИЗГА ҚУЛОҚ СОЛИНГ

Шоира Ҳасанованинг мақоласини ўқиб, анча ўйланиб қолдим. Аввало, ўз оиласи ва фарзандларини оёқости қилиб, бир неча эркалар билан юрган аёлнинг кетидан юрган эркекка ишонгим келмайди. Бир ёстиққа бош қўйиб, 3 фарзандини тирик етим қилишни қандай виждонни қабул қилди экан-а?

Қизим Наимахонга инсофли йигит Ботиржонни рўпара қилишибди. Агар тақдир насиб этса болалар ҳам ўрганиб қолишади. Наимахоннинг турмушга чиқариларини эшитибди-ю, собиқ эри унинг ёнига ароқ ичиб келибди. Нима учун ароқ ичиб келади? Худо у кунни кўрсатмасини автохалокатга учрамаганда балким Наимахонни уармиди? Агар ярашш кўнглида бўлганида эди, ароқ ичмай биронта чин дўсти билан келиб, аёлидан кечирим сўраб, ўз болаларига оталик қилишни, турмушини тиклашни яхшилик билан айтган бўларди. Мен ўйлаيمانки, ароқ ичиб келган инсондан яхши гап чикмайди. Шунинг учун яна бир бор маҳалла фахрийларидан бири би-

“Хиёнаткор эрга ишонч борми?” - 21-сон

ЭСЛАТМА: Ишхонамизга янги ходима ишга келади. 3 нафар фарзанди бўлган бу аёлга эри хиёнат қилиб бошқа аёл билан кетиб қолибди. Фарзандларини туйғулди хотинидан ажрашган Ботиржон исмаи укамни шу аёл билан таништирадим. Бир-бирларини ёқтирашди. Аммо аёлнинг эри кечирим сўрабди...

Шоира ҲАСАНОВА

Тошкент шаҳри.

лан бориб, эрининг кўнглини билиши керак, акс ҳолда Чамангуннинг турмуш ўртоғига ўхшаб алданиб қолиш мумкин. Агар одатини ташламаса, яхшиси Ботиржонни денг. Балким шу йўл - энг тўғри йўлдир!

Паттихон САМАДОВА,
Фарғона вилояти.

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Кўзимнинг нури,
қалбимнинг чироғи
КАМОЛА!

Қизим, туғилган кунинг—7 ёшинг муборак бўлсин. Ўсгин, ун-гун, қомил инсон бўлиб етишгин. Мактабдаги баҳоларинг ҳам, ҳаётинг ҳам доимо «аъло» бўлсин.

Онанг Мўътабар.

Азиз дугонамиз
Манзура САЛОҲИДИНОВА!

Таваллуд айёминг билан табрик-лаймиз. Ишларингга омад, ўқишларингга муваффақиятлар тилаймиз. Вазирабону ва ўғил-қизларингиз Қосимжоновалар.

Қимматбаҳо қандилларни тозалаймиз ва таъмирлаймиз.
ТЕЛ: 192-67-47.

Онажоним Гулчеҳра **ЖАЛИЛОВА!**
Сизни таваллуд айёмингиз билан чин қалбимдан табриклаймиз. Лабингиздан кулгу ҳеч қачон аримасин. Оиламиз, дўст-ёрадар бахтига соғ-саломат бўлинг.

Қизингиз Муножот, невараларингиз Шаҳзода ва Жаҳонгир. Бухоро шаҳри, Моҳи-Хоса қишлоғи.

Саидабиев **ҲУСЕН** тоға ва **ФОТИМА** холажоним!

Туғилган кунларингиз муборак бўлсин. Ҳаётингиз ҳамisha асадек ширин бўлсин. Яхшиликлар бўлаётганингиз бўлсин.

Жиянингиз Шомансур Тўраев. Қарши шаҳри.

Дўстим Мирсобиҳ **НАЗАРОВ!**

Туғилган кунингиз муборак бўлсин. Эл ичда азиз инсон бўлиб, фарзандларингиз роҳатини кўриб юринг. Ёқубжон ва оила аъзолари.

Бу аёлни Фарғонада жуда қадрлашди. Унинг таъсирчан мақолалари газета орқали мухлислари қалбидан аллақачон жой олган. Бир гал оғир болалик йиллари қаламга олинса, бир гал

фарзандни ўстирди, ўқитди, эл хизматига шайлади. Катта қизи Ҳадичахон олий маълумотли агроном. Рустамжон оператор, Мухторжон ҳайдовчи, кенжа ўғил Мухсинжон ўқитувчи.

— Мен бахтли инсонман, — дейди онахон. — Бир умр юртни, меҳнатни севган инсонлар билан ёнма-ён юрдим.

Яхшилардан сўз очдик

Яхшилардан сўз очдик. Меҳнат қилган, элнинг дуосини олган инсон ҳеч қачон хор бўлмас экан. Камтар бўлиб, оддийликка интилсангинга, элда азиз бўларкансан. Минг шукрки, ҳозир қарилқаштини суриб, неваралар ардоғида маҳалламнинг, мухлис-ларининг эъзозидаман.

Онахон билан суҳбатлашиб, ҳаммани ҳам шундай бахтга етказсин, дея ният қилдик.

Аббос РАҲМОНОВ,
Фарғона.

ҚАЛБИМИЗ ТЎРИДАСИЗ!

Қадрили ота-онамиз Эгамбердиев Маматкул! Орамиздан кетганингизга 4 йил бўлган бўлса-да, аммо қалбимиз тўридасиз! Отажон 40 йилдан ортқ колхозда колхозчи бўлиб, онамиз сут соғувчи бўлиб, 8 фарзанд, яъни 2 ўғил, 6 қизни ҳалол меҳнат қилиб ўстирдингиз! Бугун 3 нафар фарзандингиз, яъни ўғлингиз Фанижоннинг 56 ёшини, суюкли набирангиз Ҳасанбойнинг 18 ёшини, эварангиз Бахадирнинг 10 ёшини қутлаш учун Муқошлой онамиз бошчилигида ҳамма фарзандларингиз дастурхон атрофида жамул жам бўлишган, сизни эслашмоқда...

Қабрингизнинг тупроғида гуллар ўссин, Энди сизни бизлар эмас, ҳурлар суйсин. Қалбингиз тинч бўлсин энди, отажон, Мангу ётар жойингиз жаннат бўлсин, Отажон!

Фарзандларингиз номидан ўғлингиз **Фанижон**, набирангиз **Ҳасанбой Эгамбердиев** оиласи. Сирдарё тумани, Собир Раҳимов номли ш/х

ЁСТИҚНИНГ ОСТИДАН ТОПАСАН...

Бу воқия менга бир курсдошим айтиб берганди.

— Ўқиш тугаб, таътилимиз бошлангач, қишлоққа кетишдан олдин уйдагиларга соғва олиш учун Чорсу бозорига тушдим. Охириги стипендиямни сақлаб юргандим. Ҳисобим бўйича оила аъзоларимнинг ҳаммасига соғва учун пулим етарли эди. Йўл қирамга ҳам бемалол етиб, ортарди. Аввало, онамга рўмол олдим. Кейин сингилларимга у-бу нарсалар харид қилдим. Дадамга туфли олиш учун кетаётсам, олдимдан бир лўли аёл чиқиб қўлимдан ушлаб олди.

— Хай, болам, тўхта, сен олисга кетмоқчисану, йўлинг тўсалай деб турибди, — дея тинмай жаврай кетди. Очигини айтганда унинг гапидан бир сесканиб тушдим.

— Кел, мана бу ерга ўтайлик. Бало-қазони бир пасда даф қилайлик, — дея четга тортиди. Анграйганча унга эргашганимни билмай қолдим.

— Сан бу ерлик эмас, олисдан келгансан. Уйдагиларинг сени қутопти. Лекин сен бугун уйингга кетолмайсан. Йўлинг боғланган. Қани йўл очилиши учун беш минг сўмгинани бера-сан, — деди лўли аёл қўлидаги билагузукларини шикирлатиб, қўлини пахса қилиб сўзларкан. Қўлимдаги сумкаларимни ерга қўйиб, чўнтагимдан пулимни чиқариб санасам, йўл учун бор-йўғи беш минг пулим қолган экан. Иккиланиб, кетишга чоғландим. Лўли аёл йўлимни тўсиб олди.

— Айтаялман-ку, сенинг балои қазинг-

ни шугина пул даф этади. Бўлмаса уйдагиларинг сени қўришолмайди, — деди. Ноилж пулимни санаб бердим.

— Бу пул маники эмас, эрталаб турганимда ёстиқнинг остига қара, пуллари бало-қазоларни даф этганидан кейин бус-бутун ўша ерда пайдо бўлади, олиб ишлатаверасан, — деди.

Бу гапдан сўнг вужудимга жон киргандек бўлди. Ёнимда қолган чақаларга икки нон олиб яна ётоқхонамга қайтдим. Нонларни сувга ботириб еб, йиғиб қўйган тушакни солиб чўзилдим. Қани энди кўзимга уйқу келса! Тезроқ тонг отса-ю, ёстиқ остида пайдо бўладиган пуллари-ни олиб уйга жўнасам! Уйлай-уйлай кўзим иланибди. Кўзимни очганимда

Шунчаки ҳангомадай, лекин...

кўш чикқанди. Апила-тапила қўлимни ёстиқнинг остига тикдим. Пул йўқ эди. Уни отиб юбориб, тушакни кўтариб, қаравотнинг остига эмаклаб кириб кидириб чиқдим. Пул қўринмасди. Лўли аёл мени боғлаб лақиллатганини тушунганимда кеч бўлганди. Соддалигимдан фойдаланибди. Чунки қўлимдаги оғир сумкаларим менинг йўлга кетаётганимни билдирган бўлса керак. Мен эса...

Ўзимни лаънатлаб, ётоқхона фарроши Зеби холадан тўрт минг сўм олиб уйга кетдим. Шу-шу лўли аёлларни кўрсам четга қараб ўтаман.

ҲАМИДА

УНГИМАА КЎРАИМ

1943 йил август ойлари... Кунлардан бир кун томоркамиз ўртасида ўрнатилган чорпойда ойни ёруғида осмонга тикилиб, ширин хаёллар суриб ухлаб қолибман. Тушимда катта ариқдаги оқар сув шунчалик кўм-кўк эдики...

Сувда бир неча пишган олмалар оқиб келарди. Мен сузиб бориб укта оқ олма, укта қизил олмани олиб, ариқ четига чиқдим.

Чиксам, сув бўйида ўрта бўйли, оқ-сарикдан келган, оқ кийимли нуроний отахон менга бир қоп ҳар хил нон берди. Чолдан нонни олишим билан у ғойиб бўлди. Уйғонсам тушим...

Ўша вақтларда мен 17 ёшларда эдим.

Эрталаб туриб тушимни бобомга айтиб бердим (онамнинг отаси - ёши 80 ларда эди).

Бобом менга: "Ўғлим! Сенга Хизр назар қилибди. Сен олти фарзанд кўраб экансан — уч ўғил, уч қиз. Бир қанча набира, авралар кўриб, ҳалол умр сохиби бўларкансан. Нон — бу неъмат, дўстга хор, душманга муҳтож бўлмас экансан", — деб пешонамдан

ўпиб, панду насихатлар қилиб қўйди. Қарангки, вақт келиб уйланиб, 3 ўғил, 3 қизнинг отаси, набиралар, авралар бобоси бўлдим.

ВАЛИЗОДА,
Тошкент шаҳри.

15 декабрда Ўзбекистонда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик қутилмайди, фақат Фарғона водийси вилоятларида ёғингарчилик бўлиши мумкин.

16-19 декабрда республиканинг барча ҳудудларида ёғингарчилик қутилмайди.

Баъзи жойларда туман тушади. Фарбдан эсган шамол йўналишини ўзгартириб, шарқдан 7-12 м/с тезликда эсади. Ҳарорат кечалари 1° совуқ билан 4° илқ ўртасида, кундуз кунлари 6-11° илқ, жанубда эса 10-15° илқ бўлади.

Республиканинг тоғли ҳудудларида ҳаво ўзгариб туради, 15 декабрда айрим жойларда қор ёғади, 16-19 декабрда ёғингарчилик қутилмайди. Баъзи жойларда туман тушади. Фарбдан эсган шамол йўналишини ўзгартириб, шарқдан 7-12 м/с тезликда эсади. Ҳарорат кечалари 2-7° совуқ, кундуз кунлари 2° совуқ билан 3° илқ ўртасида бўлади.

Тошкентда 15-19 декабрда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик қутилмайди. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Ҳарорат кечалари 1° совуқдан 4° илқкача, кундуз кунлари 6-11° илқ бўлади.

КҮЙ (21.03 — 20.04). — Ҳафта бошидаги муаммолар олдида эсанкираб қолмасангиз ишларингиз изга тушиб кетади. Шанба хушхабар эшитасиз.

СИГИР (21.04 — 21.05). — Тадбиркорлар учун омадли ҳафта. Ўзоқ муддатли ва фойдали шартномалар тузишингиз қутилмоқда. Иккиланишга ҳожат йўқ.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). — Ишонангизда меҳнатингизни қадрлаб, маошингизни оширишади. Фарзандларингизнинг ютуқларидан хурсанд бўласиз.

ҚИСКИЧБАКА (22.06 — 22.07). — Шу ҳафта соғлигингизга эътибор беринг. «Саломатлик—туман бойлик» деган нақлнинг нақадар тўрилигига амин бўласиз. Эътиборсизлик қилманг.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). — Барча қийинчилик ва муаммоларингиз ортда қолди. Энди ишларингиз фақат олға юришади.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). — Ҳар хил гап-сўзларга ишонаверманг. Ютуқларингизни кўролмаганлар оёғингиздан чалишга уринишади.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). — Буржингизга содиқ қолиб, қарорлар қабул қилишда посангининг ҳар икки томонини бирдек тутинг.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). — Қутилмаган ва ажойиб совғалар оласиз. Ўзоқдан келадиган меҳмон дилин-гизни хушнуд этади.

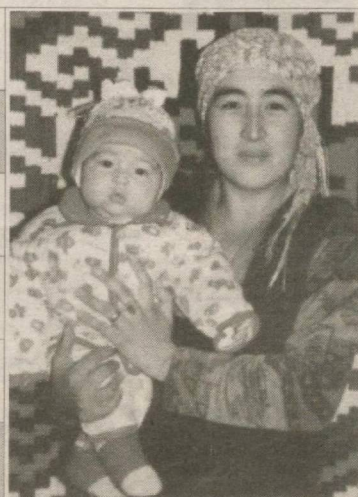
БАШОРАТИ

ЎКОТАР (23.11 — 21.12). — Агар касбингиз ижод билан боғлиқ бўлса, бу сизнинг ҳафтангиз. Байрам тарадудини ҳозирдан бошлайверинг.

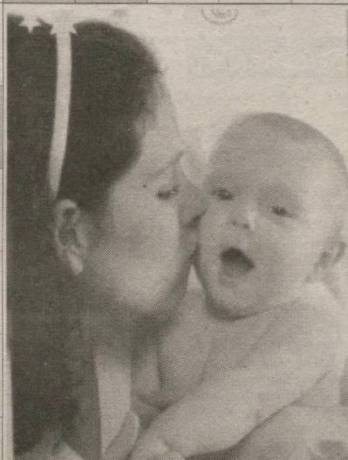
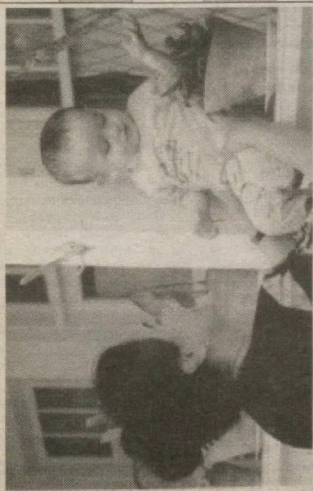
ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). — Қимматбаҳо нарсалар харид қилишда эҳтиёт бўлинг. Ахир «кейинги пушаймон ўзингга душман» дейдилар-ку.

КОВҒА (21.01 — 18.02). — Ота-онанги-нинг, яқинларингизнинг ҳолидан хабар олинг. Дам олиш кунларини улар даврасида ўтказинг.

БАЛИК (19.02 — 20.03). — Бу ҳафта таваккал қилмагангиз маъқул. Оилангиз билан кинога, концертга боринг. Улар сизнинг эътиборингизни ҳис қилсин.

Сарой-мулк хоним	Одиссей юрти	Зулкар-найи	Санок сон	Рухсат
Бозорни урганувчи соҳа	Дисней	Фармон	Одам	Чехра
Хаммом		Уя	Сув транспорт	
Назархон (хонанда)	Ўғил болалар исми	Россия кино мукофоти	Жўн	Содда, лакма
		Екилги тури	Харажат	Москва-лёва (хонанда)
Запас	Хали тугилмаган гўдак	Хид	Босма-хона номи	Жон
		Кун	Темир "ип"	Юмуш
		Енгил шабада	Милиция	Наср тури
		Хордик, дам	Йўл хаки	Кимёвий модда
		Андух	Яхна ичимлик номи	Кашфийт
		Шеърят	Шеър	Олим
Актёр ихроси		Адрас-мон	Хийла	"Келинлар кўзгоси" (образ)
		Бадавлат	Тиш	Ибодул-лаев (хонанда)
		Нор	Онаизор	Кизил
Перу		Шеър	Нишонга беҳато уради	Мусикий ролик
Балиқ тури	Дарё (Франция)	Абдулла (Шоир)	Забон	Шаҳар (Франция)
Кошки		Толстой (адиб)	Девона	Тоғ гули
		Зиравор	Гил	Авто русум
		Боши эгик	Мавжуд	Автобус, трамвай, троллей-бус
		Оғир мусика	Оллохнинг исми	Хориж хонандаси
		Кир ювиш воситаси	Маммур-жон (хонанда)	Нота
		Хаккони	Мумтоз ашула-лардан бири	Тиниш белгиси
Дурад-гор асбоби	Ўғил болалар исми	12 ой	Тропик мева	Жасад
		Берта (Санъат-кор)	Ранг	Қиш зийнати
		Қир	Космик агент-лик	
		Тоға, пок	Бува	Мульти-фильм
		Шедлик хайки-риги	Тинч	Бахт
		Рўмол	Тузувчи: Зафарбек МУҲАММАД	
		Машина-нинг "кўзалари"	Сурия	Таиа хисми

«Oila va jamiyat» фотоальбомидан.

12.05 - «Теле-хамкор»
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Таксистка 2»
14.00 - Х/ф «Приключения Буратино». 2 серия
15.30 «Игровая реальность», передача о компьютерах
16.15 - Детский час.
16.45 - «Теле-хамкор»
17.05 - НТТ - Мультфильм, «Приключения капитана Врунгеля», 5-6 серия
17.25 - «Экран хандасы»
17.45 - «Янги клиплар»
18.00 «Кассандра», сериал
18.45 - НТТ - «Эслайзми?»
19.00 - «Ошикона»

19.45 - «Теле-хамкор»
20.00 - «Музыкальный табассум»
21.00 - «Хайри ошом»
21.30 - «Олдлар ёдуси»
21.20 - «Кино сирлари»
21.40 - «Музыкальный табассум»
22.10 Комедия - «Такси-3»

6.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 «За все тебя благодарю». Многосерийный фильм
10.20 Приключенческий сериал «Агент национальной безопасности»
11.30 Искатели. «Чумной форт»
12.00 Новости

12.10 «Большой обед»
13.30 Дисней-клуб: «Команда Гуди»
14.50 «Другая жизнь». Многосерийный фильм
15.00 Новости (с субтитрами)
15.10 «Лолита. Без комплексов»
16.00 «Хозяйка судьбы»
17.00 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.10 Ольга Аросева. «Секреты пани Поники»
18.40 «Адьютанты любви. Фаворитка». Многосерийный фильм
19.50 «Пусть говорят» с Андреем Малаховым
21.00 Время

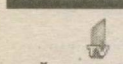
21.30 «За все тебя благодарю». Многосерийный фильм
22.30 «Скорая помощь». Последний шанс. Документальный фильм
23.40 Ночные новости
0.00 Искатели. «Новая родина человечества»
0.50 Ударная сила. «Лунный танк»
1.40 Приключенческий сериал «24 часа»
2.40 Триллер «Таинный ход»
3.00 Новости
3.05 Триллер «Таинный ход». Окончание
4.30 Тайны века. «Война шахматных королей»
5.00 Новости
5.05 «Война шахматных королей». Окончание

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.45 Екатерина Васильева, Олег Басилашвили и Лариса Удовиченко в телесериале «Под крышами большого города»
10.50 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 Ольга Волкова в телесериале «След оборотня»
12.50 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молчановым и Ликой Кремер.
13.50 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14.30 «Суд идет».

15.30 Юрий Степанов, Георгий Тараторкин, Дмитрий Назаров, Михаил Мамаев, Алексей Петренко, Андрей Ташков, Регина Мянник и Леонид Неведомский в телесериале «Гражданин начальник - 2»
16.30 ВЕСТИ.
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 «Кулагин и партнеры»
17.45 «Обреченная стать звездой». Телесериал.
18.45 «Черная богиня». Телесериал.
19.45 ВЕСТИ.
20.00 ВЕСТИ.
20.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.45 «Спокойной ночи, малыши!».

20.55 ПРЕМЬЕРА. «Мастер и Маргарита». Телесериал.
21.55 ПРЕМЬЕРА. Юрий Степанов, Георгий Тараторкин, Дмитрий Назаров, Михаил Мамаев, Алексей Петренко, Андрей Ташков, Регина Мянник и Леонид Неведомский в телесериале «Гражданин начальник - 2»
23.00 «ВЕСТИ»
23.20 ПРЕМЬЕРА. Клуб «Телетр + ТВ». Юбилей Ольги Аросевой.
1:20 Марк Дакаскас в боевике «Шанхайский связной» (Гонконг). 2000г.
3:15 «Дорожный патруль»
3:25 «Закон и порядок»
4:15 «Карен Сиско». Телесериал (США).

ПАЙШАНБА 22

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.25 Курсатувлар дастури.
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 «Олтин мерос».
8.50 «23, 5 даражали бурчак остида». Хужжатли сериал.
9.40 «Саломатлик дастури»
«Болалар сайёраси»:
10.05 «Покахонтас».
Мультсериал.
10.30 «Хаёт ва қонун».
10.40 «Ахборот».
11.15 ТВ анонс.
11.20 «Севгидан воз кечмайди». Бадий фильм, 3-кисм.
12.05 «Дўстлик» тележурнали: 1. Дурдаршан. 2. Парле ву Франсэ?
12.45 «Сарой жавохири». Телесериал.
13.50 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Куза». Телевизион бадий фильм.
14.55 «Жавохир».
15.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
15.10 ТВ анонс.
15.15 «Келин-куёв».
«Болалар сайёраси»:
16.15 «Эртақлар - яхши»

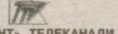
лика етаклар»
16.35 «Табаррук замин»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ анонс.
17.15 «Олтин мерос»
17.25 «Эркин иктисодиёт»
17.45 ТВ анонс.
17.50 «Зийнат»
18.10 «Ошом навола-ри» (SMS. Овоз бериш)
18.25 «Яхши ният». Телелотерея.
18.50 «Ошин». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «Омон бўлинг!»
20.10 «Севгидан воз кечмайди». Бадий фильм премьераси. 4-кисм.
21.00 «Ахборот»
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Ер эгаси эртаги ким бўлади?»
22.00 «Сарой жавохири». Телесериал премьераси.
23.10 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.20 «Яхши, ёмон йигитлар». Телесериал. 9-кисм.
00.05-00.10 Ватан тим-соллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.25 Дастурнинг очи-лиши.
6.30 «Мунаввар тонг»
8.00 Давринг боласи.

8.10 Расмлар сўзла-ганда.
8.15 «Ёшлар» телека-нали фототанлови.
8.20 «Эсмeрaльда».
Телесериал.
8.50 Кино SMS танло-ви.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.15 ТВ - анонс.
9.20 «Уиничи қирол-лик». Бадий фильм 3-кисм.
10.05 Кино SMS танло-ви.
10.10 ТВ - анонс.
10.15 «Шубҳа». Теле-сериал.
11.00 - 11.15 Давр.
16.00 Давр.
16.15 Кино SMS тан-лови.
16.20 Автопатрул.
16.40 Умр дафтари. 1-кисм.
17.00 «Янги авлод» студияси: Китоб жа-во-ни.
17.10 Давринг бола-си.
17.20 ТВ - адвокат.
17.25 Ёшлар овози.
17.40 Шифокор қабу-лида.
18.00 Эълонлар.
18.05 «Уиничи қирол-лик». Бадий фильм 4-кисм.
18.50 Посбонингман, Ватаним!
18.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ - анонс.
19.40 Муслиқ лаҳза.
19.45 Қизил худуд.

20.00 Ҳамкор - 2005.
20.10 «Умр дафтари» туркумидан: Берта Давидова 2-кисм.
20.30 Давр мавзуси.
20.45 Кино SMS тан-лови.
20.50 Эълонлар.
21.00 «Шубҳа». Теле-сериал.
21.45 Муслиқ лаҳза.
21.50 ТВ - анонс.
21.55 Иқлим.
22.00 Давр.
22.35 Кино SMS тан-лови.
22.40 «Эсмeрaльда».
Телесериал.
23.10 - 23.15 Хайрли тун!

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
18.20 Курсатувлар тарти-би.
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
18.50 «Имқоният».
19.10 «Экспресс» телега-зетаси.
19.25 «Телекурьер мар-кет»
19.30 «Табриқлаймиз, кут-лаймиз»
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури.
20.20 ТТВда сериал: «Ка-мила»
20.45 «Аёл қалби».
21.10 «Экспресс» телега-зетаси.
21.25 «Телекурьер мар-кет»
21.30 Киноингоҳ: «Саргу-зашт илзовчилар»
23.20 «Тунқирок»
23.50-23.55 «Хайрли тун, шаҳрим»

17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 «Болалар спорти»
18.15 «Шоҳсупадан сўнг»
18.30 «Хабарлар» (Рус тили-да)
18.50 Шарқ яққаурашлари фестивали.
19.20 «Турс, Балбес, Бўва-лий». Док. фильм. Е. Моргу-нов.
20.00 «Вести»
20.25 Бокс. Ўзбекистон чемпи-онати.
21.30 «Хабарлар»
21.50 «Спорт-антракт»
22.00 Жаҳон спорти: «Евро-футбол»
23.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

12.05 - «Теле-хамкор»
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Таксистка 2»
14.00 - Х/ф «Золушка»
15.30 - «Хикоя»
16.00 - «Детский час»
16.45 - «Теле-хамкор»
17.05 «Приключения капита-на Врунгеля», 5-6 серия
17.25 - «Экран хандасы»
17.45 - НТТ - «Киноконцерт»
18.00 - «Кассандра», сериал
18.45 - НТТ - «Хит - тарона»
19.00 - «Ошикона»
19.45 - «Теле-хамкор»
20.00 - «Музыкальный табассум»
21.00 «Хайри ошом»
21.10 - «Муслиқ лаҳзалар»
21.20 - «Парламент соати»
21.40 - «Муслиқ табассум»
22.10 Х/ф «Вертикальный предел»

12.05 - «Теле-хамкор»
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Таксистка 2», се-риал
14.00 - Х/ф «Каспер»
15.30 - «Ошикона»
16.15 - «Детский час»
16.45 - «Теле-хамкор»
17.05 - НТТ - Мультфильм «Приключения капитана Врунгеля», 7-8 серия
17.25 - «Экран хандасы»
17.45 - НТТ - «Киноконцерт»
18.00 - НТТ - «Кассандра», сериал
18.45 - НТТ - «Муслиқ лаҳ-залар»
19.00 - «Ошикона» муслиқ дастури
19.45 - «Теле-хамкор», фой-дали газета
20.00 - «Муслиқ табассум»
21.00 - НТТ - «Хайри ош-ом, болақон»
21.10 - НТТ - «Эстрада наво-лари»
21.20 - НТТ - «Сиз учун»
21.40 - «Муслиқ лаҳзалар»
22.10 - НТТ - «Муҳаббат синовлари-2»

6.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 «За все тебя благода-рю». Многосерийный фильм
10.20 Приключенческий се-риал «Агент национальной безопасности»
11.30 Искатели, «Убийство Столыпина»
12.00 Новости
12.10 «Большой обед»
13.30 Дисней-клуб: «Коман-да Гуди»
13.50 «Другая жизнь». Мно-госерийный фильм
15.00 Новости (с субтитра-ми)
15.10 «Лолита. Без комплек-сов»
16.00 «Хозяйка судьбы»
17.00 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.10 «Кривое зеркало»
18.40 «Адьютанты любви. Фаворитка». Многосерийный фильм
19.50 Поле чудес
21.00 Время
21.25 Юбилейная церемония вручения народной премии «Золотой граммофон»
0.40 Сандра Баллок в комедии «Пока ты спал»
2.40 Шарлиз Терон в комедии Тома Хэнкса «То, что ты делаешь»
4.30 Сериал «Дефективный детектив»
5.15 Незвестная планета. «Расшифрованные майя»

6.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 «За все тебя благода-рю». Многосерийный фильм
10.20 Приключенческий се-риал «Агент национальной безопасности»
11.30 Искатели. «Архив под-земного гарнизона»
12.00 Новости
12.10 «Большой обед»
13.20 Дисней-клуб: «Коман-да Гуди»
13.50 «Другая жизнь». Мно-госерийный фильм
15.00 Новости.
15.10 «Лолита. Без комплек-сов»
16.00 «Хозяйка судьбы»
17.00 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости.
18.10 «Кривое зеркало»
18.40 «Адьютанты любви. Фаворитка». Многосерийный фильм
19.50 «Человек и закон»
21.00 Время
21.30 «За все тебя благода-рю». Многосерийный фильм
22.30 Николай Караченцов. Возвращение
23.40 Ночные новости
0.00 «Судите сами»
1.00 Роберт Редфорд, Ми-шель Пфайффер в фильме «Близко к сердцу»
3.00 Новости
3.05 Фильм «Близко к серд-цу». Окончание
3.20 Фильм «Приключения желтого пса»
4.50 «Звездные разводы». Документальный фильм
5.00 Новости
5.05 «Звездные разводы»
Окончание

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8:45 Лариса Удовиченко в телесериале «Под крышами большого города»
10:45 ВЕСТИ.
11:00 ВЕСТИ.
11:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11:50 Ольга Волкова в теле-сериале «След оборотня»
12:50 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молча-новым и Ликой Кремер.
13:50 ВЕСТИ.
14:00 ВЕСТИ.
14:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14:30 «Суд идет»
15:30 Леонид Неведомский в телесериале «Гражданин на-чальник - 2»
16:30 ВЕСТИ.
16:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17:00 ВЕСТИ.
17:15 «Кулагин и партнеры»
17:45 «Обреченная стать звез-дой». Телесериал.
18:45 «Черная богиня». Теле-сериал.
19:45 ВЕСТИ.
20:00 ВЕСТИ.
20:25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20:45 «Спокойной ночи, ма-лыши!»
20:55 «Мастер и Маргарита». Телесериал.
21:55 Леонид Неведомский в телесериале «Гражданин начальник - 2»
23:00 «ВЕСТИ»
23:20 ПРЕМЬЕРА. «Страсти по диете»
0:15 ВЕСТИ.
0:30 Армин Мюллер-Шталь в фильме «Блеск»
2:45 «Дорожный патруль»
2:55 «Закон и порядок»
3:50 Канал «Евроньюс» на русском языке.
4:45 ВЕСТИ.

14:00 ВЕСТИ.
14:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14:30 «Суд идет»
15:30 Юрий Степанов, Георгий Тараторкин, Дмит-рий Назаров, Михаил Мамаев, Алексей Петрен-ко, Андрей Ташков, Ре-гина Мянник и Леонид Не-ведомский в телесериале «Гражданин начальник - 2»
16:30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17:00 ВЕСТИ.
17:15 «Кулагин и партне-ры»
17:45 «Обреченная стать звездой». Телесериал.
18:45 «Черная богиня». Телесериал.
19:45 ВЕСТИ. ПОДРОБ-НОСТИ.
20:00 ВЕСТИ.
20:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
20:50 «Спокойной ночи, малыши!»
21:00 «Юрмала». Между-народный фестиваль юмо-ристических программ.
22:55 Сергей Бодров-мл., Ингеборга Дапкунайте и Алексей Чадов в фильме Алексея Балабанова «Война». 2002г.
1:30 Роберт Земекис представляет: Билл Пак-стон и Айс-Ти в боевике «Чужая территория» (США). 1992г.
3:40 «Дорожный патруль»
3:50 Альберт Финни в триллере «Волки» (США). 1981г.

ЖУМА 23

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.40 «Олтин мерос»
8.45 «Япония турмуш тарзи». Хужжатли сериал.
«Болалар сайёраси»:
9.10 1. «Цирк, цирк, цирк»
2. «Покахонтас». Мультсери-ал.
10.20 «Зийнат»
10.40 «Ер эгаси эртаги ким бўлади?»
11.00 «Ахборот»
11.15 «Омон бўлинг!»
11.20 «Севгидан воз кечмай-дилар». Бадий фильм. 4-кисм.
12.05 «Дўстлик» тележурна-ли: «Ўзбекистон - умумий уйимиз»
12.45 «Сарой жавохири». Телесериал.
13.50 «Кўшигимсан, муҳаб-бат» (SMS. Овоз бериш)
14.00 «Ахборот»
14.20 «Серқуёш водий таро-наси». Бадий фильм.
«Болалар сайёраси»:
15.40 1. «Уйла, Изла, Топ!»
Телемусобақа.
2. «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
16.45 «Янги алифбони ўрга-намиз»
17.00 «Ахборот»
17.15 «Бизнес янгиликлари»
17.30 «Олтин мерос»
17.35 «Яхшилар ёди»
17.55 «Муносабат»
18.15 ТВ анонс.
18.20 «Қишлоқ ҳаёти»
18.40 «Ошом наволари»

(SMS. Овоз бериш)
18.50 «Ошин». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.05 «Омон бўлинг!»
20.10 «Севгидан воз кечмай-дилар». Бадий фильм пре-мьераси. 5-кисм.
21.00 «Ахборот»
21.40 «Эркин мавзу»
22.00 «Сарой жавохири». Телесериал премьераси.
23.10 «Кўшигимсан, муҳаб-бат» (SMS. Овоз бериш)
23.20 «Яхши, ёмон йигит-лар». Телесериал. 10-кисм.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.25 Дастурнинг очи-лиши.
6.30 «Мунаввар тонг»
Информацион да-м олиш дастури.
8.00 Давринг боласи.
8.10 Расмлар сўзлаган-да.
8.15 ТВ - анонс.
8.20 «Эсмeрaльда». Теле-сериал.
8.50 Кино SMS танло-ви.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.15 ТВ - анонс.
9.20 «Уиничи қироллик». Бадий фильм 4-кисм.
10.05 Кино SMS танло-ви.
10.10 «Шубҳа». Телесе-риал.
10.55 ТВ - анонс.
11.00 - 11.15 Давр.
16.00 Давр.
16.15 ТВ - анонс.
16.20 Кино SMS танло-ви.

ви.
16.25 Давр мавзуси.
16.40 Умр дафтари. 2-кисм.
17.00 Давринг боласи.
17.10 «Ёшлар» телека-нали фототанлови.
17.15 ТВ - адвокат.
17.20 Орузлар қанотида.
17.50 ТВ - анонс.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Уиничи қирол-лик». Бадий фильм 5-кисм.
18.45 Кино SMS танло-ви.
18.50 Посбонингман, Ватаним!
18.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ - анонс.
19.40 Муслиқ лаҳза-лар.
19.55 Кино SMS танло-ви.
20.00 Спорт - лото.
20.10 Азизим.
20.50 Эълонлар.
21.00 «Шубҳа». Телесе-риал.
21.45 Кино SMS танло-ви.
21.50 Муслиқ лаҳза.
21.55 Иқлим.
22.00 Давр.
22.35 Кинотакдим.
22.55 «Эсмeрaльда».
Телесериал.
23.25 - 23.30 Хайрли тун!

7.30 «Хабарлар»
7.50 «Бодрое утро»
8.50 «Хабарлар» (Рус тили-да)
9.10 «Хозяйка судьбы»
10.30-10.45 Студия «Равнак» представляет.

«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 «Болалар спорти»
18.10 «Дадилик учун со-врин»
18.30 «Хабарлар» (Рус тили-да)
18.50 «Поле чудес»
20.00 «Вести»
20.30 «Захиралаги спортчи»
20.50 «Жаҳон футбол»
21.15 «Спорт - менинг ҳаётим»
21.30 «Хабарлар»
21.50 Бокс. Ўзбекистон чемпи-онати.
22.30 Жаҳон спорти: «Хок-кей. NXL»
23.30 «Тунингиз осуда бўлсин!»

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
18.20 Курсатувлар тартиби.
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
18.50 «Миттвойлар макта-би»
19.10 «Экспресс» телегазета.

ШАНБА 24

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.25 Курсатувлар дастури.
6.30 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 "Япония турмуш тарзи". Хуж-
жатли сериал.
"Болалар сайёраси":
9.05 "Олтин тож".
9.40 "Оналар мактаби".
10.00 "Бу турфа олам".
10.50 "Муслик дунёси".
11.10 "Севгидан воз кечмайди-
лар". Бадий фильм. 5-қисм.
11.55 "Дўстлик" тележурнали:
1. "Рангинкамон". 2. "Дидар".
12.25 "CINEMA. UZ".
12.45 "Сарой жаҳожири". Телесе-
риал.
13.50 "Қўшиғимсан, муҳаббат"
(SMS. Овоз бериш)
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Охарабо".
15.00 "Ахборот" (инглиз тилида)
15.10 ТВ анонс.
15.15 "Меҳр қўзда".
"Болалар сайёраси":
16.00 "Эртақлар - яхшиликка ет-
қлар".
16.20 "Маннон Уйғур". Видео-
фильм. 1-қисм.
16.40 "Муҳаббат қўшиқлари".
16.50 "Маннон Уйғур". Видео-
фильм. 2-қисм.
17.10 "Интеллектуал ринг".
17.55 "Саломатлик силрари".
18.15 "Оқшом навалари" (SMS.
Овоз бериш)
18.25 "MAGGI" @ Олтин ошхона.
18.50 "Ошшом". Телесериал.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ёшлар.
лар.

19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 "Омон бўлинг!"
20.10 "Иллар армони".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Парламент вақти".
22.20 "Қўшиғимсан, муҳаббат"
(SMS. Овоз бериш)
22.35 "Сен ухлаётганигда". Бадий
фильм.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.25 Дастурнинг очилиши.
6.30 "Мунаввар тонг".
8.00 Даврининг боласи.
8.10 Расмлар сўзлаганда.
8.20 Кино SMS танлови.
8.25 "Эсмеральда". Телесериал.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.20 "Учинчи қироллик". Бадий
фильм 5-қисм.
10.05 Кино SMS танлови.
10.10 "Шубха". Телесериал.
11.00 Давр.
11.15 Ватанпарвар.
12.15 Кино SMS танлови.
12.20 "Сичкон ови". Бадий
фильм.
13.50 Қўтилмаган меҳмон.
14.15 "Хақиқат". Телесериал.
15.10 Интерфутбол.
16.00 Давр.
16.15 Интерфутбол.
17.05 Кино SMS танлови.
17.15 Енимдаги бахт.
17.20 Муслик лаҳзалар.
17.30 Даврининг боласи.
17.40 "Қилин қирқ ғриб". Интел-
лектуал уйин.
18.35 Катагол.
18.50 Посбонингман, Ватаним!
18.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ - анонс.
19.40 "Нола" гуруҳи қуйлайди.
20.00 Кино SMS танлови.
20.05 Ёшларлар.

20.15 Кино SMS танлови якуни.
Бадий фильм 1-қисм.
(Хиндистон)
21.40 Муслик лаҳзалар.
21.50 ТВ - анонс.
21.55 Иқлим.
22.00 Давр.
22.35 ТВ - анонс.
22.40 "Ёшлар" телеканалида янги
курсатув: "Таманно" 4-қисм.
0.00 Кинонинг тугилиши.
0.20 - 0.25 Хайрли тун!

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.30 "Болажонлар экранга".
18.55 "Шунақа гаплар".
19.15 "Табриклаймиз, кутлай-
миз".
19.45 "Экспресс" телегазетаси.
20.00 "Телекурер маркет".
20.05 Ўзбектеlevision студияси
намоиши этакди: "Билдирсой".
20.15 "Нима учун?"
20.55 "Экспресс" телегазетаси.
21.10 "Телекурер маркет".
21.15 Киноингоҳ: "Москва кўз
ёшларга ишонмайди". 1-2-сери-
ялар.

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Бодро удро".
8.50 "Хабарлар" (Рус тилида)
9.10 Жаҳон спорт: "Снукер".
10.10-10.50 "Три окна". А. Ма-
каревича.

"СПОРТ". ТЕЛЕКАНАЛИ.
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 "Болалар спорт".
18.20 Мультифильм.
18.30 "Хабарлар" (Рус тилида)
18.50 Бокс. Ўзбекистон чемпи-
онати.

20.00 "Вести".
20.15 "Спорт - менинг
хаётим".
20.30 "Дув-дув гап". Ток-шоу.
21.15 "Халқ уйинлари".
21.30 "Хабарлар".
21.50 "Спорт-антракт".
22.00 Жаҳон спорт: "Еврофут-
бол".
23.35 "Тунингиз осуда бўлсин!"

9.00 - Отыкрытие программы
9.025 - "Теле-хамкор" фойдали
газета
9.20 - "Детский час" - мультсери-
ал
9.50 - "Мультифильм"
11.10 - "Ошикона" мусикий дас-
тури
11.55 - "Спорт - экстрим"
12.40 - "Джунитор", комедия
14.30 - "Болалар соати"
15.30 - "Музыкальный калейдос-
коп".
16.00 - "Детский час" - мультсе-
риал
16.45 - "Теле-хамкор" фойдали
газета
17.00 - НТТ - Курсатувлар дас-
тури
17.05 - НТТ - Художественный
фильм "Санта Клаус"
18.40 - НТТ - "Шов-шувлар шоу-
си"
19.00 - "Ошикона" мусикий дас-
тури
19.45 - "Телехамкор" фойдали
газета
20.00 - "Хит-парад - плюс"
21.00 - "НТТ - Премьера! Индий-
ский фильм "Гайриоддий уйин", 1
серия
22.30 - "Шоу-бизнес янгиликла-
ри", информацион дастур
23.00 - НТТ - Премьера! Индий-
ский фильм "Гайриоддий уйин", 2
серия

6.00 Новости
6.10 Александр Демьяненко,
Евгений Евстигнеев, Олег Еф-
ремов в фильме «Сотрудник
ЧК»
8.10 Играй, гармонь любимая!
8.50 Слово пастыря
9.10 Дисней-клуб: «Кряк-бри-
гада», «С добрым утром, Мик-
ки!»
10.00 Новости
10.10 «Три окна» Андрея Ма-
каревича
10.50 Премьера. «Ад в раю.
Год спустя». Документальный
фильм
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Здоровье
13.00 «Гоша Куценко. Парень
из нашего города»
14.10 Майкл Дуглас, Дэни де
Вито в приключенческом филь-
ме «Жемчужина Нила»
16.10 Комедия «Пес Барбос
и необычный кросс»
16.20 Юбилейный вечер Олега
Табакова
18.00 Вечерние новости (с
субтитрами)
18.10 Субботний «Ералаш»
18.30 «Кто хочет стать милли-
онером?» с Максимом Галки-
ным
19.40 Бискуит
21.00 Время
21.20 Фестиваль юмора «Умо-
ра - 2005». Гала - концерт
23.10 Что? Где? Когда?
0.50 Николай Кейдж в комедии
«В раю, как в ловушке»
2.50 Рождественская комедия
«Однажды ночью»
4.30 Сериал «Дефективный
детектив»
5.10 Новые чудеса света. «Ев-
ротоннель»

6:00 «Доброе утро, Россия!».
7:40 «Золотой ключ».
8:00 ВЕСТИ.
8:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
МОСКВА.
8:20 «Русское лото».
8:55 «Военная программа» Алек-
сандра Сладкова.
9:20 «Вокруг света».
9:50 «Субботник».
10:30 «Утренняя почта».
11:00 ВЕСТИ.
11:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
МОСКВА.
11:20 «Сто к одному». Телеигра.
12:15 «В поисках приключений».
13:15 «Клуб сенаторов».
14:00 ВЕСТИ.
14:20 РОДНОЕ КИНО. Лев Бори-
сов и Владимир Меньшов в филь-
ме «Сосед». 2004г.
16:00 ПРЕМЬЕРА. «Формула вла-
сти». Хайнц Фишер - президент
Австрии.
16:30 «Любовь Соколова».
17:00 ВЕСТИ.
17:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
18:00 «Секрет успеха». Финал.
Концерт из ГЦКЗ «Россия».
19:50 «В Городе».
20:00 ВЕСТИ.
20:15 «Зеркало».
20:30 «Честный детектив». Автор-
ская программа Эдуарда Петро-
ва.
21:00 «Кривое зеркало. Театр Ев-
гения Петросяна».
23:40 Пласидо Доминго в опере
Дж. Пуччини «Тоска» (Италия).
2:00 ПРЕМЬЕРА. Пол Уокер, Пе-
нелопе Крус, Сюзан Сэрэндон и
Робин Уильямс в фильме «Рож-
дество» (США). 2004г.
3:50 НОЧНОЙ СЕАНС. Комедия
«Ангел у меня в кармане»
5:30 Канал «Евроньюс» на рус-
ском языке.

ЯКШАНБА 25

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.30 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.40 "Олтин мерос".
8.50 "Камалак" экранга: "Фарба
саёхат".
9.35 "MAGGI" @ Олтин ошхона.
10.00 "Ватанпарвар".
11.00 "Саломатлик силрари".
11.20 "Хотира саодати". Бадий
фильм. 1-қисм.
12.40 "Муҳаббат навалари".
12.50 "Хотира саодати". Бадий
фильм. 2-қисм.
14.05 "Калпоқ". Ҳажвий курсатув.
1-қисм.
14.35 "Қўшиғимсан, муҳаббат"
(SMS. Овоз бериш)
14.50 "Калпоқ". Ҳажвий курсатув.
2-қисм.
15.25 ТВ анонс.
15.30 "Оддий ҳақиқатлар".
"Болалар сайёраси":
16.20 "Олтин тож".
16.55 "Яхшилик".
17.15 ТВ анонс.
17.20 "Шахсий фикр".
17.55 "Оқшом навалари" (SMS.
Овоз бериш).
18.05 "Портретга чиғилар".
18.25 "Оталар сўзи - ақлининг
қўзи".
19.25, 20.00, 20.55 Ёшлар.
19.30 "Тахлинома" (рус тилида)
20.05 "50X50". Ток-шоу.
21.40 "Охарабо".
22.20 "КиноТеатр".
22.40 "Қўшиғимсан, муҳаббат"
(SMS. Овоз бериш)
22.50 "Найранг". Бадий фильм.
00.20-00.25 Ватан тимсоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.25 Дастурнинг очилиши.
6.30 "Мунаввар тонг". Ин-
формацион дам олиш да-
стури
8.00 Расмлар сўзлаганда.
8.05 ТВ - анонс.
8.10 Кинотакдим.
8.30 "Учинчи сайёра"
маърифий дастури.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.15 ТВ - анонс.
9.20 "Очил дастурхон"
хангомалари.
9.40 Орзулар қанотида.
10.10 "Омад кулиб бок-
канда". Кинокомедия.
11.35 ТВ - анонс.
11.40 Азизим.
12.20 Кинонинг тугилиши.
12.40 "Тўйлар муборак".
Бадий фильм.
13.45 "Заковат". Интел-
лектуал уйин.
14.40 "Хақиқат". Телесе-
риал.
15.35 Давр спорт.
15.50 Ринг қироллари.
16.40 ТВ - анонс.
16.45 "Янги авлод" сту-
дияси: Катта танаффус.
17.05 Чемпион силрари.
17.25 Сув - ҳаёт манбаи.
17.30 "Таманно" 4-қисм.
18.50 Посбонингман, Ва-
таним!
18.55 Иқлим.
19.00 "Давр" ҳафта ичи-
да.
19.30 ТВ - анонс.
19.35 Ёшларлар.
19.45 Кино SMS танлови
якуни. Бадий фильм 2-

қисм.
(Хиндистон)
21.25 Cinema Bolivud.
21.40 Муслик лаҳзалар.
21.50 Ёшларлар.
22.00 "Хақиқат". Телесе-
риал.
22.55 - 23.00 Хайрли тун!

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.30 "Болажонлар экранга".
18.50 "Экспресс" телегазетаси.
19.05 "Телекурер маркет".
19.10 "Табриклаймиз".
19.40 "Экспресс" телегазетаси.
19.55 "Телекурер маркет".
20.00 "Пойтахт плюс".
20.20 "Ватан меники".
"Тошкент" телеканали иқдоркор-
ли 2005 йилнинг "Сихат-саломат-
лик йили" деб эълон қилинши
муносабати билан "4 қарра йўқ, 4
қарра ха" телемарафонининг. яку-
нини соат 20.35дан 22.35 гача
эйтиборинизга ҳавола этади.
22.35 Киноингоҳ: "Тўй айдоғ".

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Бодро удро".
8.50 "Хабарлар" (Рус тилида)
9.10 "Полвон бўламан".
9.20 "Умничи и умничи".
10.00 "Новости".
10.10 "Непутевые заметки".
10.30 "Пока все дома".
11.20 "Кувноқ тартилар".
11.20-12.20 "Ракибингиз грос-
смейстер".

"СПОРТ". ТЕЛЕКАНАЛИ.
17.55 Курсатувлар тартиби.

18.00 Мультифильм.
18.05 "Тайм-аут".
18.30 "Версия". Информационно-
аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд". Дам олиш
дастури.
20.00 "Вести недели".
21.00 Спорт-клуб. Садоқат.
21.15 "Спорт - антракт".
21.30 "Талқин". Информацион-
таҳлилий курсатув.
22.00 Жаҳон спорт: "Еврофут-
бол".
23.35 "Тунингиз осуда бўлсин!"

9.05 - "Теле-хамкор"
9.20 - "Детский час"
9.40 - Документальный фильм
10.15 - "Игровая реальность".
передача о компьютерах
11.00 - "Телехамкор".
11.15 - Х/ф «Волшебная лам-
па Аладдина», сказка
13.10 - "Муслик табассум"
13.30 - "Хит-парад - плюс" - по-
втор передачи
14.30 - "Шоу-бизнес янгиликла-
ри", информацион дастур
14.50 - "Болалар соати"
15.30 - "Аёллар орзуси".
16.00 - "Хижо".
16.20 - "Детский час".
16.45 - "Телехамкор".
17.05 - НТТ - Художественный
фильм "Санта Клаус 2"
18.30 - НТТ - "Сугдиена" Муни-
аёллар курсатуви
19.00 - "Телехамкор".
19.15 - "Ошикона".
20.00 - "Мультифильм"
20.20 - "Муслик табассум"
21.00 - "Концертная программа"
21.30 - "Муслик табассум"
22.10 - НТТ - Премьера! Джен-
нифер Лопез в фильме «Если
свеков - монстр»

6.00 Новости
6.10 Приключенческий фильм
«Безумный Шелкунчик»
7.00 Нарисованное кино.
«Джеймс и гигантский персик»
8.20 Служу Отчизне!
8.50 Дисней-клуб: «Дональд Дак
представляет»
9.20 «Умники и умники»
10.00 Новости
10.10 «Непутевые заметки» с Дм.
Крыловым
10.30 Пока все дома
11.20 «Веселые картинки» с Юри-
ем Гальцевым и Геннадием Вет-
ровым
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Мультипликационный про-
ект «Гора самоцветов»
12.40 Живой мир. «Большая охота»
13.50 «Кумиры». Георгий Данелия
14.20 «КВН-2005». Высшая лига.
«День рождения Игры»
16.40 «Большие гонки». Суперфи-
нал
18.00 Времена
18.50 Премьера. «Дети-маугли».
Документальный фильм
19.40 «Сердце Африки»
21.00 Воскресное «Время». Ин-
формационно-аналитическая
программа
21.45 Большая премьера. При-
ключенческий фильм «Нападение
на 13 уокс» (2005 год)
23.50 Бокс. Бой сильнейших про-
фессионалов мира. Григорий
Дрозд - Шейн Шварц
0.20 Суперчеловек. «Дары пред-
ков». Фильм 6-й
1.20 Лейтенант Коломбо в детек-
тиве «Настоящий друг»
3.10 Сериал «Дефективный де-
тектив»
4.50 Фильм Светланы Сорокиной
«Каратели»

6:00 «Доброе утро, Россия!».
7:20 «Сельский час».
7:45 Всероссийская лотерея «ТВ
Бинго шоу».
8:00 ВЕСТИ.
8:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
МОСКВА.
8:20 «Диалоги о животных».
8:55 «Дед Мороз и серый волк».
Мультфильм.
9:15 Юрий Никулин, Евгений Ев-
стигнеев, Николай Арсенов, Георгий
Бурков, Валентина Талызина и
Андрей Миронов в комедии Эль-
дара Рязанова «Старики-раз-
бойники». 1971г.
11:00 ВЕСТИ.
11:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
МОСКВА.
11:20 «Городок». Дайджест. Раз-
влекательная программа.
11:55 «Сам себе режиссер».
12:45 «Смехопанорама Евгения
Петросяна».
13:15 «Парламентский час».
14:00 ВЕСТИ.
14:20 «Фитиль №68». Сатириче-
ский тележурнал.
15:10 «Смешные разрешается».
Юмористическая программа.
16:30 МИРОВОЕ КИНО. ПРЕМИЯ
«ОСКАР». «Властелин колец. Брат-
ство колец» (США). 2001г.
20:00 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ» с Серге-
ем Билым.
21:00 «Специальный корреспон-
дент».
21:25 «ОСКАР». Властелин колец.
Две крепости» (США). 2002г.
0:55 Джейсон Биггз, Шэннон
Элизабет, Крис Клайн и Шон
Уильям Скотт в комедии «Аме-
риканский пирог - 2» (США).
2001г.
3:05 «Семь дней» (США).
3:55 Канал «Евроньюс» на рус-
ском языке.

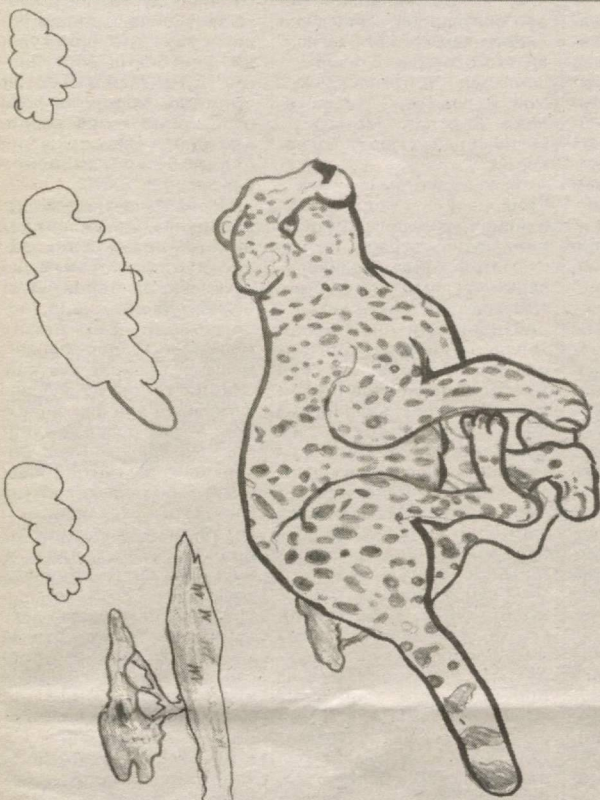
Рассом - А. ХАКИМОВ.

Юқори қаватда

Пастки қаватда

Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan ertaklaringizni o'z suvratigiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Rasmlaringizni oq qog'ozga chizing. Xatlaringizni kutamiz!

Hamidullo YUSUPOV,
Toshkent viloyati, Yangiyo'l tumani,
Sh. Ashirov nomli 28-o'rta maktabning 7 «a» sinf o'quvchisi.

Sulton JUMABAYEV,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Qorao'zak tumani
1- maktabning 6 «a» sinf o'quvchisi.

ЗИЙРАКЛИК

Хар ишда эҳтиёткорлик ва зийракликни қўлдан бермаслик лозимдир. Бу хислатларни йўқотган киши хйлакор, доғули, толамачиликни ўзига касб этиб олган фарибгар, қаллобларга алданиб, кейин пушаймон бўлади. Вақти етгандан кейин пушаймон бўлиш фойда бермайди.

Қадим замонда Эрон шаҳарларининг бирида Алоуддин номли мўтабар бир киши яшарди. Кунлардан бир кун кечаси яхши кийинган хушбичим бир йигит хизматчисига бир сандиқни кўтартириб Алоуддиннинг уйига келди, унинг хизматчисини чақириб:

- Хожанга айт, мени қабул қилсин, унга айтадиган яширин сўзим бор,- деди.

Хизматчи йигитнинг илтимосини хожасига етказди. Алоуддин киришга рухсат берди. Йигит сандиқ кўтарган хизматчиси билан Алоуддиннинг ҳузурига кириб, таъзим билан салом берди. Алоуддин йигитни иззат-икром билан қабул қилиб нима иш билан қадам ранжида қилганини

сўради. Йигит таъзим қилиб:

- Мен қароқчи, ўғрилardanман. Шу касбимнинг ярамаслигини билиб тавба қилдим. Мана бу сандиқ ичида эллик минг олтин баҳосида бўлган нарсалар бор, буларни сизга назр этиб келтирдим. Буларни олиб, ўз ҳалол пулингиздан минг олтин берсангиз, уни дастмоя қилиб ишлатаман,- деди ва сандиқни очиб кўрсатди.

Сандиқ ичи олтин идишлар, лаъл, ёқут, гавҳарлар билан лиқ тўла эди. Алоуддин буни кўриб ҳайратда қолди. Дарҳол у йигитга минг олтин санаб берди. Йигит минг олтинни олгандан кейин Алоуддин билан хайрлашиб, хизматчиси билан бирга чиқиб кетди.

Эртаси куни эрталаб Алоуддин гавҳаршуносларни чақириб, уларга сандиқдаги нарсаларни кўрсатди. Ҳамма олтин, гавҳар идишлар, лаъл, ёқутлар олтин ҳалли шиша эканлиги билинди. Алоуддин қаллобнинг ишидан жуда ранжиб хизматчиларига уни топиб келтиришни буюрди. Хизматчилар у йигитни суриштирдилар, изладилар, лекин ҳеч ердан дарак топмадилар. Хатто Алоуддиндек киши ҳам эҳтиётсизлик туфайли алданиб қолди.

Байт:

Эҳтиёт бўл ҳар ишингга, бўлса қаллоб ўртоғи,
Йўқ эса, тушгай бошингга бир кун қайгу тоғи.

ИБРАТЛИ ҲИКОЯТЛАР

ТЎҒРИЛИК

Эронда ҳукм сурган салжўқийларнинг олтинчи султони Санжар Моъий жуда чиройли, ҳашаматли сарой бино қилишни буюрди. Тўғри, тика ўсган бир дарахтни кесиб, шу саройнинг ўрта ерига устун қилиш лозим топилди. Усталар қидира-қидира, ниҳоят бир қари кампирнинг ҳовлисида ўсган шундай дарахтни топдилар.

Кампирга султон кўп инъомлар бериб, дарахтни сотиб олди. Уни кесиб сарой ўртасига устун қилиб қўйдилар. Сарой биноси битди. Халқ тўда-тўда бўлиб келиб, саройни томоша қила бошлади. Кампир ҳам саройни томоша қилмоқ учун келди. Кўзи ўз дарахтига тушди. Дарахтни зарҳаллаб жуда ҳам безаган эдилар. Кампир яқин келиб, унинг гўзаллигини томоша қилгач, деди:

- Тўғри ўсганинг сабабли мана шундай безаниб, халқнинг диққатини ўзингга жалб этиб турибсан. Эгри бўлиб ўссанг эди, кесиб, ёқишдан бошқага ярамас эдинг. Тўғрилиқ сенга шундай иззатни бахш этди, шу туфайли мен ҳам йўқчиликдан қутулиб, турмушим яхшиланиб кетди.

ТАЪМАГИР КАМПИР

Бир кампирнинг биттагина товуғи бор эди. Бу товуқ ҳар икки кунда бир марта тухум қиларди. Кампир бир куни:

- Товуғимнинг қорнида тухум хазинаси бор бўлса керак. Ҳар икки кунда бир тухум олишдан кўра, унинг қорнидаги тухум хазинасида сақланган ҳамма тухумни биратўласи ола қолай,- деб дарҳол товуғини бўғизлади. Афсуски, товуқ қорнида тухум хазинаси у ёқда турсин, бир дона ҳам тухум тополмади, бунинг устига сердаромад товуғидан ҳам айрилди.

Хулоса: инсон ҳеч вақт таъмагир бўлмасдан, қўлида бориға қаноат қилиши керак. Таъмагирлик инсонга ҳеч нарсга бермайди, балки бериб турган нарсасини ҳам ғойиб этади.

Таъмагирлик ҳақида Алишер Навоий айтади:

Чунки таъма бўлди гадолар иши,
Билки гадоқир таъма этган киши.
Улки этиб тарки қаноат шиор,
Айлаб ани ул таъма эл ичра хор.

САҲОВАТ

Бир мурувватли, саҳий одамнинг жуда кўп дони бор эди. У турган шаҳарда озиқ-овқат танглиги бошланди. Саҳий одам ҳамма донларини бева-бечораларга улашиб тугатди. Танглик кучайгач, ўзи ҳам донга муҳтож бўлиб қолди. Кишиллар уни маломат қилишди:

- Қизиқ одам экансан, ўзинг муҳтожликка тушиб қолишингни била туриб, донларингни ҳаммага улашиб бериб юбординг?

Саҳий киши деди:

- Халқ оч бўла туриб, мен роҳатда яшасам, инсофсизлик қилган бўламан. Очлик азобини халқ билан баробар тартишни, халқ қайғусига иштирок этишни виждоним буюрди. Мен виждоним буйруғига итоат қилдим.

(Давоми бор)

- Мен анча қийналган йигитман, опа,- дея сўз бошлади

24 ёшлардаги йигит охишта ўриндиққа чўқаркан. 14 фарзандимиз. Мен тўнгич ўғилман. Ота-онам нафақадалар. Укаларим, сингилларим билан далада ишлаймиз. Орзуларим кўп эди. Аммо ҳаёт қийинчиликлари туфайли ўқишга киришдан умидимни уздим. Укаларим ҳам катта бўлиб қолдишди. "Рўзгор-гор", дейишганини энди тушунаётиман. Қанча ҳаракат қилмайлик, барибир

ПАНОХ КИДИРМАН...

"кўрпадан оёғимиз чиқиб қолапти"... Жўраларим уйланиб кетишди. Уларнинг уйига борсам, турмушларига ҳавасим келади. "Мен ҳам оилали бўлсам", дейман...

- Кўз остига олган қизингиз борми?

- Йўқ-да, шунинг учун хузуригингизга келгандим.

- Уй-жой, оила тебратишга имкониятингиз етадими? Йигит кўзини қаерга яшири-

шини билмай хижолатомуз бошини сарак-сарак қилди...

- Ўзингиз "кўрпадан оёғимиз чиқиб қолапти", деяпсиз. Унга яна иккинчи оёқ қўшилиши аҳволни оғирлаштирмайдими?

- Шунинг учун ёши 1-2 йилга катта бўлса-да мени ҳам маънавий, ҳам моддий қўллайдиган қиз бўлса дейман...

- Оилангизда битта-ю, битта боқувчи сиз бўлсангиз...

- Энди... мен ҳам ҳаётимни йўлга қўйишим керак-ку.

- Албатта бу сизнинг шахсий ишингиз. Аммо ёрдамнингизга кўзини тикиб турган укаларингизни ташлаб, маъсулиятни ўзингиздан соқит қилиб, бировнинг паноҳига ўтиш... Ахир эртага уйланганингиздан кейин яхши-ёмон кун бор...

- Бир ишнинг бошини тутсам, укаларимга ҳам ёрдам бераман. Аммо ҳозир бахт эшиклари мен учун ёпиқдай туюлапти...

- Жуфтингизни топсангиз, тўйингизни ўтказишга ёрдамлашувчи саховатпешалар топилади. Менимча, йигит киши ҳеч қачон ўзини "муштира" санамаслиги керак. Тагин шу ёшда-я! Ҳали сизнинг бахтингиз олдинда. Паноҳ кидирманг, муҳаббатингизни топинг! Сизни излаётган қиз овоз беради, деб ўйлайман,- дея йигит билан хайрлашаман. У ўзига ишонч билан хонадан чиқди.

С. ФАХРИДИНОВА

Ёшим 45 да, тadbиркорман. Топиш-тутишим яхши. Битта рўзгорни тўқис қилиш имкониятига эгаман. Аммо шахсий ҳаётимда бўшлиқ бор. Ақрашганман. Ҳаёли, фариштали аёл бўлса, ҳаётимни янгидан бошласам, дейман.

Манзилим тахририятда.

Дониёр,
Тошкент.

Ёшим 31 да. Ақрашганман. Олий маълумотлиман. Ўқитувчи бўлиб ишлайман. Ишхонамда ҳурматим яхши. Ҳаёт экан ишдаги бахт шахсий бахтнинг ўрнини босмас экан. Мен ҳам диёнатли, маърифатли бир йигитнинг ёри бўлиб, ширин фарзандларга она бўлиб юрсам.

Манзилим тахририятда.

Сумбула,
Тошкент.

Ёшим 29 да. Ақрашганман. Битта ўғилдан бор. Қўлимда яхшигина хунарим бор. Ҳаётнинг ачиқ-чучуғини татиган, иймон-этиқодли, шу боламга оталик меҳрини бероладиган эркак билан ҳаётимни боғламоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Дилобар,
Тошкент.

Ёшим 40 да. Оилавий шароитим боис уйланмаганман. Ҳозир ҳамма имкониятим бор. Ўзим уйларни таъмирлайман. Кўринишим нуқсонсиз. Ичмайман, чекмайман. Баланд бўйиман. 35 ёшгача бўлган қиз ёки аёл билан ҳаётимни боғламоқчиман. Битта фарзанди бўлса ҳам майли. Шояд фарзандларим атрофимда югуриб, йўқотган йилларимни унутсам.

Манзилим тахририятда.

Толибжон,
Тошкент.

Қизим 29 ёшда. Ҳусни бекам. Ҳамшира бўлиб ишлайди. Диди нозик, пазандаликни ҳам ўрнига қўяди. Аммо бахтдан тинмади. Эри бетайин чиқди. Тинимсиз ҳақорат ва калтаклар тиккаматорини курипти. Ажратиб олишга мажбур бўлдим. **2 нафар** болачаси бор. Қанийди қизим ҳам иймон-этиқодли бир йигитнинг бахтига айланса...

Манзилим тахририятда.

Кумрихон опа,
Сирдарё.

Ёшим 37 да. Ақрашганимга бир ярим йил бўлди. **2 нафар** қизим онаси билан. Турмушнинг муштарини кўрган инсонман. Ҳаётимни янгидан бошласам, дейман. Ишим тайин, уй-жойим бор. Фақат муносиб бека бўлса...

Манзилим тахририятда.

Нўмонжон,
Тошкент.

Қизим учун қўлимдан келган ҳар нени муҳайё қилганман. Энг муҳими одобли, ҳаёли бўлишига ҳаракат қилдик. Аммо ота-она тахтини яратаркану, бахтини ярата олмас экан.

Унинг **ёши 26** да. Бир вақтлар орзу-хаваслар билан куёв қилганим гиёванд экан. Боламнинг умрини ҳазон қилмайман, деб ажратиб олдим. Битта ўғли ҳам бор. Агар тенги бўлса қизим бахтли бўлиб кетармиди? Ўғли эса биз - бувижон ва буважоним билан қолади. Чунки биз у ширинтойсиз яшолмаймиз.

Манзилим тахририятда.

Фарҳодбек,
Тошкент.

Синглимнинг **ёши 36** да. Турмушга чиқмаган. Кўриниши нуқсонсиз. Синглим тортинчоқлиги туфайли йигитлар билан гаплашолмайди. Аммо бир йигитни бахтли қиладиган фазилатларга эга. Ҳар томонлама ибратли оиламиз. Шу синглимга муносиб йигит бўлса, шояд юлдузлари юлдузларига тўғри келса.

Манзилим тахририятда.

Маъсумахон,
Тошкент.

Асли бухоролик бўлсам-да, анча йилдан бери Тошкентда яшайман. Ўқимашлиман. Ҳаётдаги бахтли аёллардан бири эдим. Аммо бевақт ажал мени бева қолдирди. Ҳозир қизим билан ёлғиз яшайман. Вақти келиб қизим эгали бўлган, ёлғиз қолишдан чўчийман. Мени тушунган бўлсангиз манзилимни тахририятдан олинг.

Шодия,
Тошкент.

Ёшим 32 да. Касбим ҳисобчилик, аммо ҳозир тижорат билан машғулман. **Ёши 30** гача бўлган, аёл билан танишмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Муродбек,
Қашқадарё.

Ёшим 23 да. Оиламдаги шароитнинг қийинчилиги боис уйланмаганман. Қўлимда кучим, юрагимда гайратим бор. Мени бағрига олиб, йўлга солиб юборадиган, кўнглимни тушундирган қизга (**1-2 ёш** катта бўлса ҳам майли) уйланмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Наимжон,
Сирдарё.

Мен Жиззах вилоятиданман. **Ёшим 34** да. Уйламай қилиб қўйган ишим учун ҳозир жазо муддатимни утаяпман. Озодликнинг қадрига энди тушуниб, қилган ишимдан пушаймондаман. Афсуски, вақтни орқага қайтариб бўлмас экан. Лекин жазони ўтаб бўлган, уйга қайтиб бораман-у, кутиб оладиган аёлим бўлмаслигидан дилим вайрон бўлади. Чунки, у оғир касаллик туфайли мени икки қизим билан ташлаб кетган.

Ҳозирги кунда қизларим укам билан келинимнинг қарамоғида. Шунинг учун жазо муддатимни ўтаб чиққангидан кейин қизларимни ўз қизидек қўрадиган аёл бўлса дейман. Яхши инсон бўлиб яшашга сўз бераман.

Манзилим тахририятда.

Баҳром,
Тошкент.

Амакимни кўрган одам нурли чехраси, келишган қомати-га ҳавас қиладди. Ҳеч ким **65** ёшга кирганига ишонмайди. Соғлом ва бақувват инсон. Камчилиги йўқ. У билан қўша-қариш ниятида бўлган аёл бўлса овоз берсин.

Манзилим тахририятда.

Бобокул,
Бухоро.

Қизимнинг **ёши 33** да. Ақрашган. **10** ёшли қизчаси бор. Ишлайди. Қиёфаси ёқимли. Қўлидан ҳамма иш келади. Қизим ҳам бахтини топиб, тиниб-тинчиб кетса, дейман.

Манзилим тахририятда.

Махлиё опа,
Тошкент.

Ёшим 40 да. Ҳайдовчиман. Топиш-тутишим яхши. Уй-жойим, шахсий иссиқхонам ҳам бор. Такдирим чигал келиб, оиламга дарз кетди. Ақрашдим. **2** фарзандимни таъминлаб қўйганман. Улар софак хотинимда. Уйим-жойим дейдиган, фаришталар хотиним бўлишини истайман.

Манзилим тахририятда.

Амирбек,
Тошкент.

Ёшим 60 да. Хотиним вафот қилган. (охирати обод бўлсин!) Болалардан қутулганман. Ўғилларим билан яшайман. Бир мусулма аёл билан жуфтлик дунёсини тўлдирсам.

Манзилим тахририятда.

Тўлқин,
Тошкент вилоят.

Опам келишган, чиройли, ҳеч қандай нуқсонни йўқ, оппоқина. **Ёши 22** да. Технология коллежини битирган. Бухгалтерия соҳасида ўқиган. Опам табиятан қувноқ, кўнгли очик, раҳмдил, ҳар қандай киши билан тил топиша олади. У ҳаётда жуда кўп қийинчилик кўрган. Агар **35**

ёшгача иш жойи тайин, уй-жойли, маълумотли инсон бўлса, опам бахтини топармиди?..

Манзилим тахририятда.

Нилуфар,
Қашқадарё.

Ёшим 45 да. Ақрашганман. Фарзандим йўқ. Нуфузли идорада ишлайман. Обрў-этиборим яхши. Уй-жойим, даромадим ёмонмас. Бир аёлни бахтли қилишга имконим етади. Фарзандсиз, ор-номусли, иймонли аёл билан ҳаётимни боғламоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Салимжон,
Қарши.

Ёлғизман, менга бир мўъмина аёл керак. Уй ва мулкимни номига ўтказаман. Тел: **64-88-33** (ҳар кун **16** дан **21** гача ишлайди). Уй соҳиби.

78 ёшда бўлсам-да, ҳали бардамман. Ховлида **20** йилдирки, ёлғиз яшайман. Болаларим ўзидан тинган. **60** лар атрофидаги иймонли аёл билан танишиш ниятим бор.

Манзилим тахририятда.

Султон ота,
Тошкент.

Ёшим 48 да. Устаман. Топиш-тутишим яхши. Уй-жойим бор. Тўй-маъракаларни кўрган одамман. Оқ-қорани танийман. Аммо бир кам дунё экан, хотинимнинг ҳиёнатли туфайли оиламиз бузилди. Менинг кўнглимни топиб, ширин сўзини аямайдиган солиҳа аёл билан турмуш қўроқчиман.

Манзилим тахририятда.

Мирмуҳсин,
Тошкент.

Синглимнинг **ёши 36** да. Шифокор. Турмушга чиқмаган. Яхши жойда ишлайди. Шу синглимга муносиб, уй-жойи, касби-кори тайин йигит бўлса, овоз берсин.

Менинг **ёшим 45** да. Турмуш ўртоғим қазо қилганлар. Умримни ёлғиз ўтказишдан қўрқаяпман. Иймон-этиқодли инсон билан ҳаётимни боғламоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Жаннатхон,
Тошкент.

Ёшим 25 да. Мактабни тамомлаб, отамнинг қаршилиги туфайли ҳеч қаерда ишламадим. Соғламан, бўйи-бастим, ҳуснидан нолимайман. Уйда ўтириб ҳам тикиш, тўқиш, ҳар хил пишириқлар пишираман. Келган совчиларга розилик бермадим. Чунки улар мен йиллаб кутган инсон эмасди. Кейинги кунларда турмуш қуришни, фарзандим бўлишини орзу қилиб қолдим.

Манзилим тахририятда.

Марзия,
Хоразм вилояти,
Янгиарик тумани.

Жиянимнинг **ёши 40** да. Такдирим мени ўйлантиради. Чунки у жуда келишган, оқибатли ва мард йигит бўлса-да, шахсий ҳаётда омади чопмаган. Такдирнинг ўйинини қарангки, аёли фарзанд кўриш ҳолатида дунёдан ўтган. Болани эса бувиси боқиб олди. Ўз касбининг устаси, уй-жойига эга бўлган бу йигитнинг жуфти бўлишини хоҳлардим.

Манзилим тахририятда.

Бехзод,
Бухоро.

Акамга маҳалла-кўй, қариндошлар ҳавас қилишади. **Ёши 33** да. Бўй-бас-ти келишган, топармон йигит. Аммо биз жигарлари унинг такдиридан тинмаганига қуйинамиз.

Онагим биз билан ховлида яшайди. Шу ховлини саранжом қилиб ўтирадиган, онаминг, акамнинг кўнглига йўл топадиган аёл бормикан?

Манзилим тахририятда.

Назокат,
Тошкент вилояти.

Ёшим 60 дан ошди. Бир умр ҳалол яшашга ҳаракат қилдим. **7** фарзандим бор. Барчаси бахтидан тинган. Мен кенжам билан ховлида яшайман. Намозимни қанда қилмайман. Иймонли, **55** ёшгача бўлган аёлни умргузаронлик қилишга тақдир қилмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Тошкенбой,
Тошкент.

Санобар ва Матлуба тайёрлашди.
Оила бўлими телефони:
133-04-35.

“Буйракда касалликлар тез-тез бўлса, у хоҳ совуқ бўлсин, хоҳ иссиқ бўлсин, жигар (шу даражада) заиф бўладики, истискогача олиб боради”.

Абу Али ибн Сино

БУЙРАК

ХАСТАЛИКЛАРИДАН САҚЛАНИШ

Буйракнинг асосий вазифаси— моддалар алмашинувида ҳосил бўладиган зарарли ва чиқинди моддаларни организмдан чиқариб юборишдир. Оксиллар алмашинувида ҳосил бўладиган азотли моддалар (мочевина, сийдик кислота, тузлар ва сувни) буйрак сийдик билан бирга чиқариб туради. Шу билан бирга, буйрак организм учун зарур бўлган микдордаги сув ва минерал тузларни сақлаб, ташқарига чиқармай қўяди. Бу моддаларни тери, ўпка, ичак, сўлак безлари ҳам чиқариб туради, лекин булар буйракнинг ўрнини боса олмайди. Организмдаги мавжуд қон буйрак копточкаларидан бир кеча-кундузда **200 литр**гача қайта-қайта ўтиб (филтрланади) тозаланади.

Буйрак хасталиклари кўпинча шамоллаш, захарланиш, буйракда туз, қум ва тошлар йиғилиши, шунингдек, тез-тез сийдикни бўшатмасдан қовуқни мунтазам тўлдириб юришдан шимбоғни сириб боғлашдан ҳам келиб чиқиши мумкин (нефрит, нефроз, пиелит, пиелонефрит ва бошқалар).

Нефрит— буйракнинг яллиғланиши касаллиги, бунда асосан буйрак копточкалари зарарланади. Ўткир ва сурункали нефрит фарқ қилинади. Нефритда баданга шиш келади, қон босими кўтарилади, сийдик камаяди, унда оксил ва қон таначалари пайдо бўлади.

Нефроз— буйрак қил найчалари чириши ва ўзгариши билан ўтадиган буйрак касаллиги. Пиелит — буйрак жомининг яллиғланиши.

Пиелонефрит— буйрак, буйрак жоми, косачаси ва тўқимасининг яллиғланиши бўлиб, сийдик-таносил касалликлари орасида энг кўп учраши кузатилади. Пиелонефрит буйрак тўқимасига касаллик микроблари кириши натижасида вужудга келади. Микроблар уретрит ёки циститда сийдик йўли бўйлаб юқорига кўтарилади ёки организмда яллиғланган жойлар бўлганида (ангина, тонзиллит, тишлар чириганида) инфекция қон томирларидан бориб, буйракка қиради. Бирламчи, иккиламчи, ўткир ва сурункали пиелонефрит, фарқ қилинади. Шифокорларнинг маълумотларига кўра, пиелонефрит билан кўпроқ хотин-қизлар касалланиб, эркаларда

асосан **50-60 ёшдан** сўнг учраб экан. Ўткир пиелонефритга хос белгилар куйидагилардир: эт увишиб, қучли титраш, иситманинг **40 градусга** кўтарилиши, қаттиқ терлаш, белнинг бир томонида ёки умуртқа поғонасининг икки ёнида оғриқ пайдо бўлиши, кўнгил айниши, қайт қилиш, оғиз қуриши, мушакларнинг безиллаб туриши. Сийдик текширилганда унда лейкоцитлар ва микроблар кўп топилиши кузатилади.

Хроник пиелонефритда дард узоқ йиллар яширин, билинмай давом этади, бел соҳаси симиллаб оғрийди, тез-тез бош оғриб туради, баъзан нафас қисади, қон босими ортиб кетади, кўз хиралашгандек бўлади, бемор кўп сияди, ташналик сезади, онда-сонда иситма чиқади.

Пиелонефритни олдини олиш ва даволашнинг айрим чора-тадбирлари:

-Пиелонефритни ўз билганича даволаш мумкин эмас. Уни фақат тажрибали шифокор даволайди. Бемор шифокор тавсиясига риоя қилиши шарт;

-Касалликнинг олдини олиш учун турли уқумли касалликларни ўз вақтида даволатиш, организмни чиниқтириш муҳим аҳамиятга эга;

-Беморга парҳез буюрилади, дудланган, зираворли, консервалланган, ёғли, шўр, аччиқ, ширин таомлар, спиртли ичимликлар, тамаки, нос чекиш ман этилади. Беморнинг юраги кўтарса кунига **2,5-3 л.** суяқлик ичиши лозим (суяқ кўк чой, компот, нейтрал минерал сув ва бошқалар);

-Ҳомиладор аёллар вақти-вақти билан аёллар консултациясига бориб туришлари лозим;

-Простатит ва простата бези аденомаси хасталиги бор беморлар, сийдиктош касаллиги ва сийдик таносил тизимининг бошқа касалликлари билан оғриган беморлар пиелонефрит пайдо бўлиши хавфини доимо эсда тутишлари керак;

-Буйрак яллиғланишига қарши ва пешоб ҳайдовчи доривор ўтлар даммаласи (кайнатмаси)дан ичиб туриш тавсия этилади.

Сафар МУҲАММАДИЕВ,
доцент.

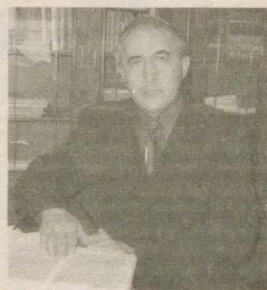
ИНСУЛЬТ

Маълумки, ҳозирги пайтда юрак-қон томир касалликлари (жумладан, бош мия қон томири) ўлимга сабаб бўлувчи дардлар орасида етакчи ўринни эгаллайди. Олимларнинг илмий-тадқиқот натижаларига кўра, **50 ёшдан** сўнг ҳар икки эркакнинг бирида миёда қон айланиши танқислигининг дастлабки белгилари намоён бўла бошлайди.

Инсултинг асосий сабаблари— қон босими (гипертония) ва атеросклероз ҳамда уларнинг биргаликда намоён бўлишидир. Олтмиш ёшдан ошган кишиларда кейинги ҳар ўн йилликда инсултинг рўй бериш эҳтимоли деярли уч баробарга ортади мумкин. Агарда умумий камҳаракатлик ва семизлик касаллигининг сурункали кечишига мойиллик тўғрисида, тез-тез ва узоқ давом этадиган рўхй толиқиш, спиртли ичимликларни кўп истеъмол қилиш, чекиш ва юрак-қон томир касалликларидан оғирлашган ирсият инсултига олиб келади. Юқоридаги хавфли омилларнинг тўртта ва ундан ортиғи қўшилиб келганда эса ўткир ҳолдаги инсултинг юзага келиш эҳтимоли янада юқори бўлади.

Ҳўш, бундай оғир касалликдан сақланишнинг иложи борми? Бу саволга юз фоиз ижобий жавоб қилиш мушкул бўлса-да, ҳар ҳолда инсулти рўй берганда ҳам муайян чоралар орқали унинг энгил кечишига эришиш мумкин. Юрак-қон томир касалликларини кескин камайтиришда учта омилга эътиборни қаратиш лозим, яъни қон босимини мунтазам ўлчаб, кузатиб бориш, чекишдан воз кечиш ва ниҳоят, қонда холестерин микдорининг ошиб кетмаслигини текширтириб туриш керак.

Лозим бўлган ҳолларда эса махсус овқат таркиби орқали холестерин микдорини бир меъёрга келтириш тавсия этилади. Инсултинг олдини олишда шу касаллиқни келтириб чиқарувчи хавфли омилларни бартараф этиш, асаб ва юрак-қон томир, ички аъзолар ва эндокрин тизимларининг фаолиятини мустаҳкамлаш, миёдаги қон айланишини мўтадиллаштириш кўзда тутилади. Аввало беморнинг руҳини кўтариш, унинг фикр-хаёлларини бошқа мавзуларга қалғитиш, ўз касалигига хотиржам ёндошиш ва атрофдаги воқеа-ҳодисаларга босқикли, ақл-заковат билан муносабатда бўлишга ўргатиш лозим. Бундай бе-

морлар имкони борица ҳаётдан завқ олиб, ҳар бир нарсадан ижобий ҳис-туйғу ва қувонч олишга ўрганишлари керак. Ўзи ёқтирган қариндош-уруғ, қўни-қўшни, ҳам-касблари, ёру-биродари билан тез-тез суҳбатда бўлиш, хушбўй атиргул ёки райхонни қўлдан қўймаслик, кайфиятни яхшиловчи санъат даргоҳларига ташриф буюриб туриш, ажойиб журнал ва китобларни varaқлаш, гоҳида эса оилавий ёки бир неча киши бўлиб қабристонни зиёрат қилиш мақсадга мувофиқдир. Ванна ёки душ қабул қилганда эса **20-30 дақиқа**дан ортиқ ювинмаслик керак. Жисмоний даволаш машқлари эса шифокор билан бамаслашад ҳар бир бемор учун ўзига хос кўринишда ва мураккабликда доимий равишда олиб борилиши даркор.

Инсулти рўй бериш хавфи бўлган беморларнинг бир кеча-кундуздаги овқат меъёрининг тўйимлилиги **2000-2400 калория**гача камайтирилади. Агарда бемор озгин бўлса, бу рақамни **2700 калория**да қолдирган маъқул. Бемор истеъмол қиладиган овқатлардаги холестерин ва тўйинган мол ёғи, ёнгил ҳазм бўладиган углеводлар микдори чекланиши лозим. Мия қон томири касалликларидан беморлар шошмасдан, оз-оз микдорда бир кеча-кундузда **5-6 марта**та тайинли вақтда овқатланишлари зарур. Овқат билан бирон-бир мева-сабзавотлардан тановвул қилиш керакки, бу нарсани ёқтишининг олдини олади. Тамаки чекиш, спиртли ичимликлар, иссиқ кофе, какао, чой ичишдан сақланиш айти мундаодир.

Кундалик овқатга солинадиган туз микдори **4-8 грамм**гача, турли хил суяқликлар эса **1-1,2 литр**гача камайтирилади. Таркибида калий-тузлари сероб бўлган картошка, қарам, сабзи, ҳўл мевалар (ўрик, туршак) ва уларнинг шарбатлари, укроп, петрушка илдизлари овқат таркибига киритилади. Шифокор тавсиясига биноан бериладиган дори-дармонлар асосан юрак-қон томир тизими ишини, миёда қон айланиш ва мия хужайраларидаги модда алмашинувини яхшилашга қаратилган бўлади.

Шокир ҚОСИМОВ,
тиббёт фанлари номзоди.

Японияда соғлом одамлар устида тадқиқотлар ўтказилди. Улар соғлом одамларнинг ҳаёт тарзини, бошқаларга муносабатини, ахлоқ-одобини ўрганиб, таҳлил қилишгач, саломатлиқнинг иккита муҳим белгисини аниқладилар. Булар

ТАБАССУМ МЎЪЖИЗАСИ

Синалган ҳақиқатлар

хушмуомалалик ва ҳар ишда меъёрдир. Ана шу иккита фазилат саломатликда етакчи ўрин тутаркан.

Хушмуомалалик, биринчи навбатда, руҳий барқарорлиқни сақлашда ҳал қилувчи омил саналиб, бундай фазилат эгалари руҳий зўриқиш ва ҳасадгўйликдан четроқда бўлишаркан. Бошқалар билан муносабатда хушмуомала бўлган одамнинг баданида моддалар алмашинуви мўтадил бўлиб, қарши аломатларининг секинроқ кечиши аниқланди. Бу албатта феълни кенг тутишлик, барчага я-

шиллик тилаш каби одамийлик фазилатларининг ҳосиласидир. Ана шу боисдан японлар тавозе билан салом-алиқ қилишдан ҳеч эринмадилар. Буни “юзда табассум билан яшашнинг японча мўъжизаси” ҳам дейишади. Тадқиқотчиларнинг фикрича, соғлом одамларнинг барчаси хушмуомала, зийрак ва камтардир.

Энди меъёр масаласига келганда, тадқиқотчилар аксарият ҳолатларда ҳаракатчан, тиришқоқ ва ўз меҳнатидан завқ оладиган, овқатланиш маромини бузмайдиган инсонларнинг соғлом бўлишини аниқладилар.

Уларнинг фикрича, одам семириб кетмаслиги учун серҳаракат бўлгани маъқулроқдир. Баданга зўриқиш бермайдиган овқатларни кўпроқ истеъмол қилиш, ўз меҳнатидан завқ олиш одамни касалликка йўлқитирмайди.

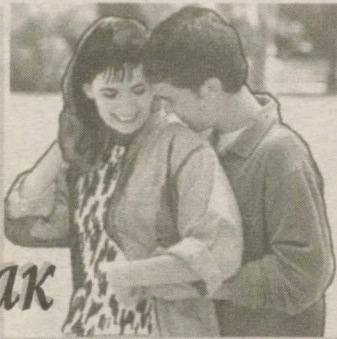
Тўғрисузлик ва ёқимтойлик ҳам одамнинг соғлом бўлиши учун энг зарур фазилатлар экан. Бу фазилатлар юрак, қон томир фаолиятини издан чиқармайди ва чехрани ҳам гўзал сақлайди. Яна шундайки, худбин бўлмаган одам ҳар қандай дилхиралликларни юракка оғир олмайди ва бемаъни хаёллардан руҳиятини дарров тозалаб олади. Хўллас, юзда табассум билан яшаб, феълини кенг сақлаган инсон саломатдир.

К. НИШОНОВ

ТИРИКЛИКНИНГ БЕШ МЎЪЖИЗАСИ

Франциялик олимларнинг тадқиқотларига қараганда, ҳар қандай кучли дори юракка малҳамлиги жиҳатдан битта ширин бўсаннинг ўрнини боса олмас экан.

Ширин бўса иборасига эътибор берган бўлсангиз, олимларнинг талқини-ча, бу албатта ёр кучоғидаги бўсадир. Агар жуфти ҳалолнингизни бағрингизга босиб, ўндан ўн беш дақиқа бўса олсангиз, юрак ўзини зарарли хилтлар-

Бўса ва Юрак

дан бемалол тозалаб олишга улгураркан. Ана шу вақт ичида юрак ўздан шунақаям кўп ҳаётбахшлик элексирини ишлаб чиқарар эканки, бунинг натижасида биринчи навбатда юрак ўзини-ўзи даволаб оларкан.

Тадқиқот натижаларига қараганда, бўсадан сўнг, юракнинг эгилувчан ва букилувчан тоаларидаги зўриқишлар, кўп ҳолатларда тенг баробарга камайиб, тоаларнинг майинлашиши натижасида юрак уриши меъёрлашиб, вужуд ором олиш ҳолатида бўларкан. Ёки бу ҳолатни рақамлар ёрдамида ифода-лаш лозим бўлса, бўсадан сўнг юрак ўзини-ўзи касаллик кўзговчи хилтлардан тозалаб, соғломлиги энг камда 15 фоизга ортаркан. Олимларнинг фикрича, ҳеч қандай дори-дармон юракни бунчалик тез ва самарали қувватлантира олмайди.

Юрак фаолиятининг меъёрлашуви одамни тўртта қусурдан асрашаркан. Яъни қўрқувдан, шубҳа-гумондан,

умидсизликдан ёки инфарктдан, асабийлашувдан. Негаки, кўпгина ҳолатларда юқоридаги тўртта қусур юрак тоаларининг мўршлашуvidан келиб чиқаркан. Яна шундай ҳолат кузатилдики, ёр бағридаги бўсадан сўнг одамнинг ишчанлиги 25 фоизга юқори бўларкан.

Шундай экан, агар юрагингиз сиқилса ёки унда оғриқ пайдо бўлса, дарҳол дорихонага югурманг. Яхшиси ўзингизни жуфти ҳалолнингизнинг бағрига отинг. Ҳаттоки қадрдонларингиз билан ўпишиб кўришиш ҳам саломатлик учун фойдалидир. Олимларнинг фикрича, ўпишиб кўришиш бегаразлик тим-соли бўлиб, одамнинг юрагига анчагина хотиржамлик, қувват, ишонч бахш этаркан.

Муҳаббатнинг саломатликка таъсири хусусида 600 та хонадонда бир йил давомида кузатув олиб борилган. Шундан 63 та оила саралаб кузатилганда, шу нарса аён бўлдики, бу оилаларнинг қарийб барчаси ўртаҳол бўлиб, бир йил давомида дори-дармонга умуман маблағ сарфланмаган. Чунки уларда жиддийроқ касаллик ҳам кузатилмаган. Тадқиқотчилар бундай ҳолини ҳеч шубҳасиз муҳаббатнинг мўъжизаси деб талқин қилдилар.

Соддагина қилиб айтганда, оилавий муҳаббат учта кўринишда намоён бўларкан. Одоб, меҳр-оқибат ва аҳиллик. Ана шу учта фазилат одамни хасталикка, қарилликка ва гурбатга яқинлаштирмас экан. Қалбида муҳаббати бор одамнинг, ўз жуфти ҳалоллини бир умр ҳурматлаб-асрашга қодир бўларкан ва бундан унинг ўзи ҳам бениҳоя ҳузур оларкан. Бундан шундай ҳулосага келиндики, муҳаббат деганлари, икки қалбнинг бир-бирига талпиниб, бир-биридан айб қидирмай турмуш кечиришининг ўзгинаси экан.

Ширин турмушга дори-дармоннинг ҳолати йўқ, деган иборанинг маъзи шунда эканки,

қалбида муҳаббат билан яшаган инсонлардаги руҳий тетиклик, ҳаётсеварлик ва кечиримлилик кўпгина касалликларни яқинлаштирмас экан.

Агар эр ёки хотин бир-биридан камчилик қидира бошласа, касалликнинг

Муҳаббат шифо бўлар

келиши тезлашиб, дори-дармонга хужуш бошланаркан. Саралаб ўрганилган 126 оилада хасталик кўпроқ кузатилган ва дори-дармонга сарфланган маблағ шубҳасиз юқори бўлган. Яна шуниси таажжубки, ўзига тўқ, бой-бадавлат оилаларда касалланиш даражаси юқорида эканлиги кузатилди.

Бундан кўринадики, турмуш чигалликларига қалғимай, жуфти-ҳалоллини авайлаб, унга бўлган муҳаббатини асло сўндирмай яшашнинг ўзи катта бахт экан. Бахтиёрлиқни ва саломатлиқни албатта муҳаббат қуршовидан топасиз.

Асло умидсиз бўлманг

Тадқиқот олиб борилган 600 та оиланинг 180 тасида касалликнинг у ёки бу тури борлиги кузатилган. Шуларнинг қарийб 45 фоизи юрак касалликларини бўлиб чиқди. Демак, оилада ёркак, ё аёл ана шундай хасталикка чалинган. Турмуш чигалликларидан ҳамма ҳам қочиб кутула олмайди-да.

Шундай ҳолат ҳам кузатилдики, ўзининг касалига 45 йил деганда шифо топганлар ҳам бор. Шу давр ичида шубҳасиз умид билан яшаган. Ҳатто икки киши, дўхтирлар "бошқа яшамайди" деб тахшис қўйишгандан кейин ҳам 20 йил ҳаёт кечирмоқда. Инсоннинг пешонасига ёзилганини Тангридан бошқа ким ҳам билсин.

Касалликка чалинган ёки бирон шикастга йўлиққан кишиларни оиладаги меҳрибонлик сақлаб қоларкан.

Ҳаётнинг аламли изтироби сизни четлаб ўтмаган бўлса, асло ўзингизни омадсизлар қаторига қўйишга ошиқманг. Касаллик келади ва кетади, деган тушунча ҳаёлингизни тарк этмасин. Баъзида битта ширин гап одамга шундай куч-қувват берадики, унинг вужуди хасталиклардан жуда тез фориғ бўла бошлайди. Ҳаёт мўъжизаларига ишонинг ва яқинларингизга меҳр-оқибат кўрсатишга ҳамиша ҳозир бўлинг.

Меҳр-оқибатли одамларнинг узок яшаши кузатилган. Оилада эр касал бўладими, хотини ҳам куни гамхўрликини хис қилиб турса, дори-дармоннинг ҳам унчалик кераги бўлмайди. Ширинсўзлик билан беморни руҳлантириб, яшашга, тузалашга иштиёқини ошириб туриш, албатта доно одамларнинг ишидир. Доноларнинг айтишича, бу дунёда аёлларнинг меҳрига етадиган малҳам ҳали топилган эмас. Меҳр мўъжизадир, оқибат эса одамни ҳар қандай шубҳа-гумонлардан фориғ қилувчи энг ишончли малҳамдир.

Битта гап одамни ўлдирарди, битта гап ўлаётган одамни тириктирарди, деган ибора бежиз айтилмаган. Тадқиқотларга қараганда, ҳозир шундай асрда яшашимизки, кўпчиликнинг асаби ҳам жойида эмас. Шу боисдан, дунё бўйича асабни босувчи дориларни энг кўп ишлаб чиқарилаётгани кузтилмоқда.

Ҳўш, асаб ўйноғи нимадан бошланади? Уни қарангки, бундай хуружнинг 85 фоизи гап чайқовчилигидан бошланаркан. Одамзод қўшиб-чатишга шунақаям уста эканки, пашшадан фил ясаёт-

Битта гандан қолган маъқул

ганликларини ўзлари ҳам билмай қолишаркан. Шу боисдан бемаъни давралардан дарҳол узоқлашиш тавсия қилинмоқда. Қолаверса, шошқалоқлик, бир-бирини тушунишни истамаслик, бетоқатлик ҳолатлари асаб зўриқишларига сабаб бўлмоқда. Кизишиб турган одамга таъсир ўтказиш ниҳоятда мушкулдир. Уни жалдан тушириш учун гапларини эътибор ва очик чехра билан тингланг. Гапидан хато топишга асло уринманг. Чунки у сизнинг оқилона маслаҳатингизга муҳтож. Яъни суҳбатдошингиз кизишиб турганда, сиз донолик кўрсатинг.

Асабнинг зўриқиши бошқа кўпгина касалликларни кўзговчи қусур сифатида эътироф этилган. Агар турмуш ўртоғингиз нимадандир асабийлашган бўлса, энг яхшиси маълум муддатга оғзингизни "тикиб" олинг. Уни иккита ҳолат тезроқ жалдан туширади. Биринчиси- сокинлик, иккинчиси- нон хиди! Ҳа, ишонаверинг, саватта териб қўйилган сўқилдоқ нонга кўзи тушган одамнинг асаби жуда тез босиларкан. Шу боисдан нонвойлар асабийлик касалига камдан-кам чалинишаркан.

Оғир-босиқ одам ёлғон билан ростни осонроқ фарқлай олади. Ҳар қандай чигаллиқни ақл-фаросатни ишлатиб, чиройли ҳал қилган инсон ҳақиқий донодир. Сизга қанчалик тазйик ўтказишмасин, яхшиси битта гапдан қолиб, мулоҳаза юри-тиб кўринг. Айниқса, оилада аёлнинг донолиги ростмана мўъжиза яратадиган олади. Оилада ҳамма соғлом бўлса, билинган, сиз оқиласиз.

Гўзаллик қандай яхши!

Эркаклар кўзлари билан, аёллар эса қулоқлари билан севади, деган бироз ҳазиломуз иборани кўп эшитганмиз. Демак, эркаклар кўпроқ гўзалликка, аёллар эса ширин сўзга муштоқ бўларкан.

Албатта чехранинг гўзаллиги ҳам Тангрининг бебаҳо инъомидир. Эркакларнинг табиати шундай эканки, улар бир умр гўзаллик қуршо-вида бахтиёр бўлишни орзулашаркан. Уларни кўпроқ табиий гўзаллик ром этаркан. Ана шу гўзаллик уларни шижоатга, олийжанобликка, бағрикенгликка ундаб тураркан. Унинг қалбида фахрланиш ҳисси ҳамиша баланд бўлиб, майдакашликка асло берилмас экан.

Бундай ўқтам инсонлар касалликдан йироқда бўлиб, жўшқин ҳаёт кечиришлари кузатилади. Гўзалликнинг мўъжизасини қарангки, севган кишининг атрофида бир умр парвона бўлиб, камдан-кам ҳолатларда касалликка чалинган. Ўз ёрини бахтиёр қилишга ҳамиша шай бўларкан.

Аммо ана шу гўзалликка маккорлик аралашган бўлса-чи? Тадқиқотчиларнинг ҳулосасига кўра, оилавий келишмовчиликларнинг ва асаб касалликларининг қарийб юз фоизи аёлларнинг маккорлигидан келиб чиқаркан. Яъни уларда мен гўзалман, менга етадиган аёлнинг ўзи йўқ, деган тушунча тасаввурга маҳкам жойлашиб, турмуш ўртоғини менсимай, уни турли гурбатларга гирифтор қилиш йўллари қидириш билан овора бўлишаркан. Бундай аёллар ўзларига ортиқча зеб беришга берилиб кетишаркан ва бу сунъий гўзаллик эркакларнинг баттар асабини қақшатаркан.

Ўзларининг табиий гўзаллигини бузмай асраган аёллар эса, аксарият ҳолларда турмуш ўртоқларининг феъл-атворида мос муомала маданиятини қўллаб, уларни ҳамиша руҳий бардошга чорлаб яшашаркан. Тадқиқотчилар яна шунини аниқладиларки, маккорлик ҳамиша фожеа билан тугайди. Аёл бўлсангиз ҳамиша феълни кенг сақланг. Ана шунда ўзингизни ҳам, эрингизни ҳам бахтиёр қиласиз.

Саҳифани К. НИШОНОВ тайёрлади, Андижон шаҳри.

ҚАДИМДАН ҚОЛГАН ИРИМЛАР

Руҳият олами

Фарзандингиз меҳрибон ва रिқ-насибали бўлишини истасангиз, супрага ун ёйиб, яланғоч чақалоқни унга юмалатиб, шундай тилак билдиринг:

- Кўз тегмасин сизга, меҳрибон бўлинг бизга! Кундай қайноқ бўлинг, ундай юмшоқ бўлинг! Риқингиз бисёр бўлсин, меҳр-оқибатингиз дарё бўлсин!

Момоларимиз супрадаги ундан кулча ёпишиб, уй жониворига едиришган. Фарзандлар эса меҳр-оқибатда, садоқатда ибрат бўлишган. Ҳатто инсу жинслар ҳам уларни чалғита олмаган. Фарзандлар чехраси ҳам сирли, мулоим ва

Аҳли дониш момолар бу иримни қилгач, кийимларни ўз эгаларига олиб бориб кийдирганлар. Кўп ҳолларда момолар орзуи ушалган.

Эр-хотинларни яраштириш учун қўлланилган иримлар эса жуда оддий ва савобли саналган. Бу иримнинг оддийлиги шундаки, ўчоққаф гулдиратиб ўт ёқилиб, унга исиріқ аралаш туз сепилиб, шундай дейилган:

- Болаларнинг бахтига, оиланинг тахтига тинчлик-омонлик қайтсин! Эркакка меҳр бер, аёлга сеҳр бер! Эр-хотин иноқ бўлсин, уйига чироқ бўлсин! Чехраси иссиқ бўлсин, сўзлари шакарга тўлсин. Гина-адоват йўқолсин!

Еру дўстлар, дугоналар, қўни-қўшнилар ўртасидаги гина-адоватни кўтариш учун ҳам ана шундай ирим қилинган. Бундай яраштирувчи иримлар замирига албатта яхши ният мужассамлашган.

Ёмондан қайтарувчи иримлар

Қиморбозлар ва бошқа зулм-заҳмат етказувчиларга нисбатан қўлланилган иримлар кўпинча ҳайвонларнинг тишлари, седана, исиріқ ва қалампир билан боғлиқ бўлган.

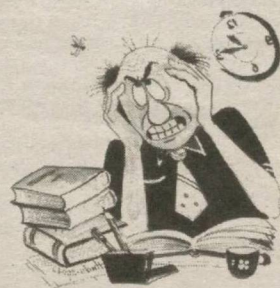
Агар кимнидир қиморбозликдан, ичкиликбозликдан қайтармоқчи бўлсангиз, уларнинг ҳар доим ўтирадиган ўринла-

рига сичқоннинг тишини сочиб ташланг. Ёки бу иримни улар ухлаб ётганда амалга оширсан ҳам бўлади. Сичқоннинг тишларини кўрпа устига сочиб ташлаб, шундай ниятни айтинг:

- Ёмон йўлдан, ёмон дўстдан узоқлашсин. Яхшиларга яқинлашсин, гиёҳванддан йироқлашсин. Қилмишига тавба қилсин, оилани муқаддас билсин!

Момолар бундай ирим билан одамдаги ёмон қусурларни йўқотишга ҳаракат қилганлар.

Баъзи одамлар жаҳл устида нима қилаётганликларини билмай қолади-лар. Шу боисдан тез-тез жаҳли чиқиб турадиган кишининг кийимига седана солинган тумор тақиб қўйилган.

Седана одамни кескин қизишиб кетишдан асрайди, деб билганлар. Қолаверса, қора кучлар унга яқин кела олмайди. Бу ирим тиббиёт нуқтаи-назаридан ҳам ҳақиқатга анча яқиндир. Ибн Синонинг таърифида, седана хиди жаҳл пўртанасини босади ва тафаккурни янгилайди.

Шу боисдан бўлса керак, хонлар ўтирган тахти-равоннинг остига ирим қилиб, седанали туморлар қўйилган. Чунки седана хони жаҳлдан тушириб, нотўғри қарор қабул қилишдан асраган.

Уйингизга ёмон ниятли кишининг келганини сезсангиз, уни кузатиб қўйгач, останага бир чимдим қалампирни сепиб, шундай ниятни айтсангиз бўлади.

- Аччиқ-аччиқни кессин, ниятнинг ўзинг билан кетсин! Уйимизда тинчлик бўлсин, ёш-қарига инсоф берсин! Аҳиллик йўқолмасин, инсу жинс ўтолмасин!

Кейин қалампирни супуриб сувга оқизиб юборилган. Баъзилар қалампир ўрнига қичитки ўтинг уруғини, баъзилар илоннинг ёки, чаённинг пўстини уқалаб селганлар.

К. НИШОНОВ

Яхши ният иримлари

Ҳозиргина ўтиб кетган отнинг изига тетапоя бўла бошлаган чақалогингизни яланғоқ ҳолатда бостириб шундай тилак билдиринг:

- Тойдай чопқиллаб юринг! Илигингиз тўлиқ бўлсин, бахт-иқболингиз улғ бўлсин! Ботиру паҳлавон бўлинг!

Момоларимиз ана шундай қилишган. Уларнинг кўп тилаклари ушалган. Чақалоқларга инсу жинслар ҳам яқинлашмай, улар дуркун улғайишган.

Момоларимиз ойнинг нурида ва қўйнинг жунида ҳикмат кўп деб билишган. Агар қизалоғингизнинг бахтли ва тахтли бўлишини истасангиз, деразадан тушиб турган ойнинг ёруғига би-нафша ёки атиргулнинг гулбаргидан тўшаб, унинг устига янги сўйилган қўйнинг пўстагини ёйиб, унга чақалоғингизни ўранг-да, икки томонга оҳиста юмалатиб, шундай тилакни айтинг:

- Гулдай гўзал бўлинг! Ойдай истарали, қўзичоқдай беозор бўлиб улғайинг. Бахтингиз боздай, тахтингиз тоғдай бўлсин.

Ана шундай қилинса, қизалоқ дуркун ўсиб, гўзалликда тенги йўқ бўлади.

кадр-қимматли бўлишган.

Фарзандингизнинг зеҳли, ақлли ва идрокли, мулоим бўлишини истасангиз, куёш чарақлаб турган паллада чақалоқнинг оёғини дарё ёки бу-лоқ сувига солиб шундай ниятни айтинг.

- Булоқдай тиниқ бўлинг! Ниятингиз пок бўлсин, юрган йўлингиз боғ бўлсин! Ўзингиз соғлом бўлинг, зеҳн-заковатда илғор бўлинг. Асло керилманг, давлатга берилманг!

Ана шундан сўнг сувга бир ховуч гурчани ёки талқонни сочиб юборинг. Сувдаги жонзотлар емишдан баҳраманд бўлишса, дилингиз ёруғ тортиб, фарзандингизга бўлган меҳрингиз ортади. Фарзанд эса қобилиятли ва зийрак бўлиб улғаяди.

Яраштирувчи иримлар

Момоларимиз ака-укаларни яраштириш учун шундай иримни қўллаганлар.

Эгиз қўзиларнинг охуридан ўт олишиб, исиріққа қўшиб тутатганлар ва ака-укаларнинг биронта кийимига тутиб, шундай тилакни айтганлар:

- Ғийбатчининг юзи қаро бўлсин! Бир-бирига узр айтсин, орага меҳр қайтсин! Бир-бирига талинсин, айби бўлса кечирсин. Аҳиллик қайтсин, баҳиллик кетсин! Дилларга меҳр бер, кўзларга сеҳр бер!

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган қўлёмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта кайд этилсин.

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 134-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20
Табриклар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила - 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-хонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 21.00

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 934. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 11941
Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ
Расмом — Н. ХОЛМУРОВОВ
Навбатчи — С. ФАХРИДДИНОВА
Мусахҳиқ — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 5